

KODEKS POSTĘPOWANIA POSŁÓW PARLAMENTU BRYTYJSKIEGO

zatwierdzony przez Izbę Gmin 13 lipca 2005

wraz z Wytocznymi do zasad regulaminowych dotyczących postępowania posła

zatwierdzonymi przez Izbę 9 lutego 2009

przekazanymi do druku 22 czerwca 2009

*Kodeks postępowania posłów Izby Gmin przygotowany zgodnie z Uchwałą Izby z
19 lipca 1995*

1. Cel kodeksu

1. Celem jest wsparcie posłów w wypełnianiu ich obowiązków wobec Izby, wyborców i opinii publicznej poprzez:

a) przygotowanie wskazówek nt. standardów postępowania wymaganych od posłów w wypełnianiu ich obowiązków parlamentarnych i publicznych, a kiedy to czynią

b) zapewnienia otwartości i odpowiedzialności koniecznych do publicznego ujawnienia sposobu, w jaki posłowie wykonują te obowiązki.

II. Zakres

2. Posłowie powinni stosować się do Kodeksu we wszystkich aspektach życia publicznego. Nie reguluje on postępowania posłów w ich życiu prywatnym i osobistym.

3. Zobowiązania zamieszczone w kodeksie są komplementarne do tych odnoszących się do wszystkich posłów z mocy procedur lub innych zasad obowiązujących w Izbie oraz orzeczeń Przewodniczącego, i tych, które obowiązują posłów, których obejmuje kodeks ministerialny.

III. Publiczne obowiązki posła

4. Na mocy przysięgi lub oświadczenia, które składają wszyscy posłowie po wyborach do parlamentu, mają oni obowiązek być wiernymi i zachować lojalność wobec Jej Królewskiej Wysokości, jej dziedzica, sukcesorów zgodnie z prawem.

5. Posłowie mają obowiązek przestrzegać prawa, włączając w to ogólne prawo antydyskryminacyjne i kierować się we wszystkich sytuacjach interesem publicznym.

6. Posłowie mają obowiązek działać w interesie narodu jako całości, a szczególnie w interesie wyborców.

IV. Ogólne zasady kodeksu

Od posłów wykonujących swe obowiązki parlamentarne i publiczne oczekuje się działania zgodnie z ogólnymi zasadami postępowania osób piastujących stanowiska publiczne przedstawionymi przez Komisję ds. Etyki i Standardów w jej I Raporcie odnoszącym się do osób piastujących stanowiska publiczne¹. Te zasady są brane pod uwagę, jeśli pojawia się jakakolwiek skarga na łamanie zapisów zawartych w innych częściach Kodeksu.

Bezstronność

Sprawujący funkcje publiczne powinni podejmować decyzje kierując się jedynie dobrem publicznym. Nie powinni kierować się chęcią odniesienia korzyści finansowych dla siebie, krewnych czy przyjaciół.

Niezawisłość

Sprawujący funkcje publiczne nie powinni stawiać się w sytuacji finansowej czy jakiegokolwiek innej zależności od osób trzecich lub od organizacji, które mogłyby wpływać na sposób sprawowania ich funkcji publicznych.

Obiektywizm

Podczas wypełniania obowiązków publicznych, takich jak obsadzanie stanowisk publicznych, zawieranie kontraktów, rekomendowanie osób do nagród i innych korzyści, sprawujący funkcje publiczne powinni kierować się kryteriami merytorycznymi.

Odpowiedzialność

Sprawujący funkcje publiczne odpowiadają przed społeczeństwem za swoje decyzje i działania i muszą poddać się wszelkim odpowiednim dla ich stanowiska procedurom kontrolnym.

Jawność

Sprawujący funkcje publiczne powinni podejmować decyzje i działać tak jawnie, jak to jest tylko możliwe. Powinni podawać uzasadnienie swoich decyzji i ograniczać przepływ informacji do sytuacji, gdy wyraźnie wymaga tego interes społeczny.

Uczciwość

---

¹ CM 2850-I, str. 14

Sprawujący funkcje publiczne są obowiązani ujawniać wszelkie prywatne korzyści związane z zajmowanym stanowiskiem, oraz podejmować działania służące rozstrzygnięciu wszelkich konfliktów w sposób gwarantujący ochronę dobra publicznego.

Przywódtwo

Sprawujący funkcje publiczne powinni promować i wspierać realizację przedstawionych powyżej zasad, zaczynając od siebie i dając przykład innym.

V. Zasady postępowania

8. Od posłów oczekuje się przestrzegania poniższych zasad i uchwał Izby

9. Posłowie powinni kształtować swe zachowanie mając na względzie interes publiczny, unikać konfliktu interesów między interesem publicznym i prywatnym i rozstrzygać każdy taki konflikt od razu na rzecz interesu publicznego.

10. Żaden poseł nie może działać podczas postępowań parlamentarnych w Izbie jako płatny rzecznik².

11. Przyjęcie przez posła łapówki jako wpływu na osobiste zachowanie posła/posłanki, włączywszy każde honorarium, wynagrodzenie, nagrody, rekompensaty w związku ze wsparciem lub sprzeciwem wobec ustawy, petycją lub innymi działaniami mającymi związek z postępowaniem w Izbie lub w jakiegokolwiek komisji Izby jest sprzeczne z prawem obowiązującym w parlamencie³.

12. Poseł działając jako przedstawiciel lub w imieniu organizacji, z którą jest związany finansowo, włączając działania niedostępne publicznie, takie jak: nieformalne spotkania i uroczystości, musi zawsze pamiętać o potrzebie otwartości i szczerości z ministrami, innymi posłami i urzędnikami.

13. Posłowie muszą pamiętać, że wszystkie poufne informacje, które otrzymali w trakcie sprawowania obowiązków parlamentarnych mogą być wykorzystane tylko w powiązaniu z tymi obowiązkami i nigdy nie powinny być wykorzystane dla celów finansowych.

---

² Uchwała z 6 listopada 1995.

³ Uchwała z 2 maja 1695, 22 czerwca 1858 i 15 lipca 1947 skorygowanych 6 listopada 1995 i 14 maja 2002.

14. Posłowie powinni pamiętać, że korzystanie z diet, obsługi, innych udogodnień opłacanych z funduszy publicznych jest możliwe tylko zgodnie z zasadami obowiązującymi w tych sprawach, należy przestrzegać limitów wprowadzonych przez Izbę na korzystanie z diet, obsługi itd.

15. Posłowie powinni przez cały czas zachowywać się w sposób zmierzający do utrzymania i wzmocnienia zaufania publicznego oraz zaufania w uczciwość parlamentu, a także nigdy nie podejmować działań, które mogłyby skompromitować Izbę i jej posłów.

VI. Rejestr interesów i zgłaszanie interesów

16. Posłowie powinni skrupulatnie wypełniać wymagania Izby dotyczące rejestrowania udziałów w Rejestrze i wykazać każdą znaczącą korzyść podczas każdego postępowania w parlamencie lub w jego komisjach, lub w każdej sytuacji komunikacji z ministrami, departamentami rządowymi czy agencjami wykonawczymi⁴.

VII. Obowiązki dot. Parlamentarnego Komisarza i Komisji ds. Etyki i Przywilejów

17. Kodeks stosuje się do posłów Izby Gmin, Komisji ds. Etyki i Przywilejów, Parlamentarnego Komisarza ds. Standardów w rozumieniu Regulaminu nr 149 i 150.

18. Parlamentarzyści powinni współpracować na wszystkich poziomach przy każdym śledztwie prowadzonym przez lub w imieniu Izby.

19. Żaden z parlamentarzystów nie powinien wpływać na członka Komisji w sprawie rozpatrywanych skarg na łamanie zasad Kodeksu.

Wytyczne do zasad regulaminowych dotyczące postępowania parlamentarzystów (Izba Gmin)

Wprowadzenie

1. Wytyczne mają pomóc parlamentarzystom w wywiązywaniu się z obowiązków wprowadzonych przez Kodeks Postępowania przyjęty przez Izbę. Zastępuje on Wytyczne przyjęte przez Izbę 14 maja 2002 (HC841(2001-02)). Ponieważ rozporządzenia zawarte w

---

⁴ Uchwały z 22 maja 1974, 12 czerwca 1975 uzupełnione o uchwały z 19 lipca 1995, 12 czerwca 1975, 17 grudnia 1985, 6 listopada 1995 uzupełnione o uchwały z 14 maja 2002 i 13 lipca 1992.

poprzedniej edycji zasad wywodziły się bardziej z uchwał podjętych przez Izbę, niż ze statutu czy prawa zwyczajowego, należy zwrócić uwagę posłów na fakt, że w zgłoszeniu do kategorii 4, 5 i 6 należy uwzględnić wymogi nałożone Ustawą o Partiach politycznych, wyborach i referendach z 2000 r. (PPERA) uzupełnione przez Electoral Administration Act z 2006 r.

2. W większości przypadków ujawnienie w Rejestrze Interesów Posła wystarczy, aby wypełnić wymagania nałożone przez PPERA. Komisja Wyborcza wybiera z opublikowanego Rejestru informacje, do uzyskania których jest prawnie upoważniona, lub jeśli ograniczenia czasowe publikacji Rejestru nie pozwalają na to, to poprzez udostępnienie przez biuro Parlamentarnego Komisarza ds. Standardów informacji przekazywanych do niego przez posłów. W innych przypadkach ogłoszenie przez Komisję może czasem poprzedzić publikację Rejestru.

3. Posłowie przedstawiający do oceny Komisji Wyborczej sprawę dopuszczalności dotacji lub pożyczek, są zobowiązani złożyć Komisji informacje o przekazanych niedozwolonych lub nie dających się zidentyfikować darowiznach i przyjętych pożyczkach o wartości powyżej 200 funtów⁵. PPERA dokonuje kontroli przyjęcia i zgłoszenia darowizn i pożyczek, które, jeśli ich wysokość przekroczyła 200 funtów, muszą pochodzić z dozwolonych źródeł⁶. Zgłoszenie informacji do złożenia w przypadku dopuszczalnych dotacji i pożyczek w kategorii 4, 5, 6 i 10, a w przypadku niedozwolonych dotacji jest dostępna w Komisji.

4. Nie można opisać wszystkich możliwych sytuacji, a przykłady włączone do Wytycznych nie stanowią ostatecznie ustanowionej i zamkniętej listy. Parlamentarny Komisarz ds. Etyki i Rejestrator służą pomocą.

5. Wytyczne składają się z 4 części:

I. Rejestr korzyści (paragraf 10-71)

II. Zgłaszanie interesów (72-88)

III Płatny lobbying lub doradztwo (89-102)

IV. Procedury składania skarg (103-114)

---

⁵ Jeśli Ustawa o Partiach politycznych i wyborach zostanie zatwierdzona przez Królową, to wysokość sumy zostanie podniesiona z 200 do 500 funtów.

⁶ Patrz przypis nt. dozwolonych źródeł, str. 22

6. Izba ma dwie różne ale powiązane metody ujawnienia osobistych interesów posłów Izby Gmin: Rejestr korzyści, który jest otwarty i dostępny publicznie i zgłaszanie interesu dokonywane podczas debaty w Izbie oraz w innych sytuacjach.

7. Celem Rejestru jest upublicznianie w sposób ciągły finansowych korzyści posłów, które mogłyby wpływać na ich zachowania lub działania parlamentarne.

8. Najważniejszym celem zgłaszania interesu jest informowanie opinii publicznej i innych obecnych posłów Izby, aby w przypadku wypowiedzi posła w Izbie, komisjach czy uczestniczenia w innych procedurach nie było podejrzenia, że pośrednio lub bezpośrednio działa, działał lub będzie działać na rzecz własnej korzyści finansowej.

9. Ministrowie korony będący członkami Izby Gmin są podmiotem Rejestru oraz zgłoszenia korzyści w taki sam sposób, jak inni posłowie Izby (choć biura ministerialne nie podlegają rejestrowi i restrykcje wynikające z zakazu odpłatnego lobbingu lub doradztwa nie dotyczą ministrów działających w Izbie w tej roli). Dodatkowo ministrowie podlegają innym zasadom i wymaganiom wprowadzanym przez premierów (kodeks ministerialny, www.cabinetoffice.gov.uk). Te wymagania nie są egzekwowane przez Izbę i nie obejmują ich niniejsze wytyczne.

I. Rejestracja korzyści

Zasady Izby

„Każdy członek Izby Gmin powinien przedstawić w Rejestrze Finansowych Korzyści Posłów pojedynczo każdą korzyść i powinien rejestrować każdą zmianę, która potem zaistnieje, a Rejestrator powinien doprowadzić do tego, aby wszystkie poszczególne informacje zostały wprowadzone do Rejestru, który ma być dostępny publicznie.”

Uchwała Izby z 22 maja 1974, skorygowana 9 lutego 2009

Nawiązując do Uchwały Izby z 22 maja 1974 dot. ujawnienia korzyści podczas każdego z postępowań parlamentarnych (w Izbie lub jej komisjach), każda ujawniona korzyść w postaci kopii zapisu w Rejestrze Korzyści Posłów jest traktowana jako ujawnienie wystarczające dla uczestniczenia w każdym postępowaniu parlamentarnym prowadzonym tak w Izbie jak i jej komisjach.

Fragment uchwały Izby z 12 czerwca 1975 skorygowanej 9 lutego 2009

10. Zgodnie z Uchwałą Izby z 22 maja 1974 oraz z Kodeksem Postępowania, posłowie są zobligowani do zarejestrowania swej korzyści finansowej w Rejestrze Korzyści Finansowych Posłów. Obowiązek prowadzenia Rejestru ma Parlamentarny Komisarz ds. Etyki i Przywilejów, którego obowiązki ustalono w Regulaminie nr 150, Sekretarza wspiera Rejestrator.

Definicja:

11. Celem Rejestru jest „dostarczenie informacji o każdej korzyści finansowej lub innych materialnych korzyściach, które otrzymuje poseł, a które mogą być potraktowane przez inne osoby jako sposób/próba wpływania na jej/jego działania, wystąpienia lub głosowania w parlamencie bądź jej/jego działania jako członka parlamentu”⁷.

Rejestr zawiera 12 kategorii możliwych do rejestracji korzyści, które opisano poniżej. Oprócz konkretnych zasad, posłów obowiązuje szerszy, generalny obowiązek pamiętania o ogólnej definicji celu rejestru podczas rejestracji korzyści.

12. Zasadą rejestracji jest otwartość. Rejestracja udziałów nie powinna implikować działań bezprawnych.

OBOWIĄZKI POSŁÓW DOT. UJAWNIANIA KORZYŚCI FINANSOWYCH

13. Posłowie są zobowiązani do wypełnienia formularza rejestracyjnego i dostarczenia go Komisarzowi w ciągu 1 miesiąca od daty wyborów do Izby (dot. wyborów i wyborów uzupełniających). Po wstępnej publikacji Rejestru (też w przypadku wyborów uzupełniających) posłowie są zobowiązani do zgłaszania każdej zmiany w sprawach dot. ujawnianych korzyści w ciągu 4 tygodni od zmiany sytuacji.

14. Każdy poseł mający do zarejestrowania korzyść, której nie zarejestrował w stosownym czasie nie powinien podejmować żadnych działań, występować czy uczestniczyć w procedurach parlamentarnych (z wyjątkiem głosowań), dla których rejestracja jest ważna, dopóki nie powiadomi o tej korzyści Komisarza ds. Etyki.

---

⁷ Specjalna Komisja ds. Korzyści Finansowych Posłów, I raport, posiedzenia 1991-92, Rejestracja i ujawnianie korzyści finansowych, HC 236, par. 27.

15. Posłowie są zobowiązani do pełnego ujawnienia swoich korzyści. Jeśli mają ważne korzyści nie mieszczące się jasno w jednej kategorii, to oczekuje się od nich zarejestrowania ich w kategorii 11.

16. Najniższy próg finansowy, poniżej którego korzyści nie są rejestrowane dotyczy wyjątków w kat 1, 2 i 3 jednak i w tych kategoriach próg jest zróżnicowany. Wszystkie pojedyncze korzyści każdego rodzaju, które przekraczają odpowiedni próg (jeśli jakikolwiek), powinny być rejestrowane w odpowiedniej kategorii. Kategoria 4 wymaga rejestracji wszystkich korzyści otrzymanych z tego samego źródła, których suma jest wyższa niż 1000 funtów w roku kalendarzowym, w pojedynczych wpłatach wyższych niż 200 f⁸. Kategorie 5, 6, 7 wymagają rejestracji wszystkich korzyści otrzymanych z tego samego źródła w ciągu roku kalendarzowego, których łączna suma jest wyższa niż 1 % bieżącej diety parlamentarnej.⁹

W kategorii 8 wymagana jest rejestracja własności wartej więcej niż 100% wysokości rocznej parlamentarnej diety¹⁰ posła, lub wpływów z wynajmu wartych 10% tej diety.¹¹ Kategoria 9 wymaga rejestracji udziałów (akcji) wartych więcej niż 100% rocznej diety parlamentarnej. Kategorie: 10 i 4 dotyczą tego samego progu. Dodatkowo, jeśli poseł uzna, że jakakolwiek korzyść, którą uzyskał mieści się w definicji kategorii 11, nawet jeśli nie przekracza progu 1%, to powinien ją zarejestrować w kat 11 (różne, inne). Progiem dla kategorii 12 jest znowu 1% rocznej diety parlamentarnej.

17. PPERA wprowadza warunek dopuszczalności darowizny dla kwoty powyżej 200 funtów. Dokonując ujawnienia w Rejestrze poseł potwierdza, że „za jego najlepszej wiedzy” darowizna pochodzi z legalnego źródła. Próg zgłoszenia do PPERA wynosi 1000 funtów, jeśli pojedynczą dotacją lub ich sumę wysokości 200 lub więcej funtów otrzymano w ciągu roku kalendarzowego i pochodzą z jednego źródła. Jeśli zostały przyjęte dotacje warte więcej niż 200 funtów, ale poniżej progu rejestracji wynoszącego 1000 funtów, to poseł powinien pamiętać o konieczności sprawdzenia dopuszczalności źródeł ich pochodzenia i przechowywać potwierdzenia, jeśli musiałyby być zgłoszone w przypadku otrzymania innych dotacji z tego samego źródła w trakcie roku kalendarzowego. Dotacje powyżej 200 funtów,

---

⁸ Jeśli Ustawa o partiach politycznych i wyborach zostanie podpisana przez Królową, to ulegnie zmianie wysokość sumy z 200 do 500 funtów.

⁹ Od 1 kwietnia 2009 - 650 funtów

¹⁰ Od 1 kwietnia 2009 – 65000 funtów

¹¹ Od 1 kwietnia 2009 – 6500 funtów

które pochodzą z niedozwolonych źródeł, powinny zostać zwrócone, a informacja o tym zgłoszona Komisarzowi w ciągu 30 dni.¹²

PUBLIKOWANIE I PUBLICZNA KONTROLA

18. Rejestr jest publikowany w formie druku parlamentarnego jak najszybciej od chwili powołania nowego parlamentu, pod kierownictwem Komisji, potem zaś publikuje się go raz do roku. Pomiędzy kolejnymi wydaniem w formie drukowanej Rejestr jest uzupełniany elektronicznie. Obecna wersja oraz wcześniejsze edycje Rejestru są dostępne dla opinii publicznej w archiwum Parlamentu. Obecna wersja Rejestru wraz z wcześniejszymi edycjami jest także dostępna w wersji elektronicznej. Za zgodą Komisarza kopie pojedynczych wpisów mogą być wydane na życzenie.

KATEGORIE KORZYŚCI DO ZAREJESTROWANIA

Uwaga: każda ramka obejmuje opis kategorii korzyści, które Izba zatwierdziła jako konieczne do zarejestrowania i które znajdują się w formularzu rejestracyjnym.

Część 1

Kategoria 1

Kierownictwo: odpłatne stanowiska kierownicze w instytucjach publicznych i prywatnych firmach – włączywszy kierownictwo, które nie jest wynagradzane indywidualnie, ale jeśli wynagrodzenie jest płacone przez inną firmę tej samej grupy.

19. W tej kategorii, ale też w innych, „odpłatność” oznacza nie tylko pensje i honoraria, ale też opodatkowane wydatki, dodatki do pensji, ulgi, korzyści czy prowizje jak np. używanie służbowego samochodu. Poseł musi zarejestrować nazwę firmy, w której piastuje stanowisko oraz podać szersze omówienie jej działań, jeśli to nie wynika z nazwy firmy. Dodatkowo poseł powinien też zarejestrować każde kierownictwo jeśli nie jest odpłatne, ale instytucja jest powiązana, opłacana przez firmę, w której piastuje odpłatne kierownictwo. W pozostałych przypadkach poseł nie musi zgłaszać do Rejestru odpłatnych stanowisk kierowniczych, chyba że zgłosi je do kat 11 uznając, że ta kategoria go dotyczy.

20. Firmy, które nie rozpoczęły działań lub zawiesiły działania muszą zostać ujawnione w rejestrze w tej kategorii lub w kategorii 9 (udziały). Zapis „nie działający” powinien jednak

---

¹² Jeśli Ustawa o partiach politycznych i wyborach zostanie podpisana przez Królową, to ulegnie zmianie wysokość sum: z 1000 f do 1500, z 200 do 500.

zostać dokładnie zinterpretowany; jeśli firma jest zaangażowana w jakąkolwiek dodatkową transakcję dozwoloną przez prawo dla podtrzymania jej działalności, to odpłatne kierownictwo w tej firmie powinno być ujawnione w Rejestrze. Jeśli poseł chce zarejestrować kierownictwo w firmie, która nie działa, to powinien to jasno zaznaczyć, dopisując obok nazwy firmy słowa ” nie działa”.

21. Poseł piastujący stanowisko dyrektorskie, które należy zarejestrować, w tym kierownictwo niewykonawcze (średniego szczebla) i który w ramach tego kierownictwa świadczy usługi wynikające z jego pozycji jako członka parlamentu, jest zobligowany do dostarczenia do Biura Parlamentarnego Komisarza ds. Etyki umowy o prowizję od usług – jak to opisano poniżej w paragrafach 66-71. Umowa ta może być udostępniana publicznie na życzenie.

22. Poseł musi zarejestrować w tej kategorii dokładną wysokość każdego indywidualnego świadczenia otrzymanego w związku z piastowaniem stanowiska kierowniczego, rodzaj pracy wykonanej w czasie, za który otrzymał świadczenie za wyjątkiem sytuacji, w których ujawnienie informacji byłoby sprzeczne z prawnym lub zawodowym obowiązkiem zachowania prywatności lub poufności, nazwisko i adres osoby, instytucji lub firmy, która wypłaciła świadczenie.

23. Posłowie świadczący usługi wynikające z ich pozycji jako członków parlamentu powinni zarejestrować swe wynagrodzenie w przedziałach: 5000 f, 5001-10000 itd.

Kategoria 2

Odpłatne zatrudnienie, prowadzenie biura, działalność zawodowa, itd.:

Zatrudnienie, biuro, rzemiosło, handel, zawód lub zajęcie (oprócz członkostwa w Izbie lub biur ministerialnych), które jest wynagradzane, lub w których poseł ma udziały finansowe. Udziały w Towarzystwie Lloyd's powinny być ujawnione w tej kategorii¹³

¹³ Posłowie, którzy zrezygnowali z udziałów w Towarzystwie Lloyd's powinni kontynuować wykazywanie w rejestrze tak długo jak konsorcjum, w którym uczestniczyli, posiada otwarte lata obrachunkowe lub dopóki nie zostaną zamknięte. W takim przypadku powinna zostać zarejestrowana data rezygnacji. Członkowie LLOYD'sa powinni ujawnić rodzaje polis ubezpieczeniowych. Każdy członek Lloyd's otrzymujący wsparcie finansowe (włączając zawieszenie długu czy ulgi pożyczkowe, ale wyłączywszy rozliczenia dostępne dla członków Lloydsa, od organizacji, firmy czy osoby pochodzącej spoza Wielkiej Brytanii, powinny zostać zarejestrowane odpowiednio w kat. 5 lub 7.

24. Wszelkie zatrudnienie poza Izbą i każde źródło dochodu, które nie kwalifikuje się jasno do innej kategorii powinno zostać tu zarejestrowane. Poseł powinien wpisać w tej kategorii dokładną wysokość każdego otrzymanego świadczenia, rodzaj pracy wykonywanej za otrzymywane świadczenie i ilość przepracowanych godzin w ramach otrzymywanego świadczenia (za wyjątkiem sytuacji, w których ujawnienie informacji byłoby sprzeczne z prawnym lub zawodowym obowiązkiem zachowania prywatności lub poufności) oraz nazwisko i adres osoby, instytucji lub organizacji wypłacającej świadczenie.

25. Tak jak w przypadku kat. 1, poseł, który regularnie świadczy usługi wynikające z jego pozycji jako posła do parlamentu powinien otrzymać i złożyć w Biurze Parlamentarnego Komisarza ds. Etyki umowę o prowizję od usług. Umowa ta może być udostępniana publicznie na życzenie. Powinien też zarejestrować dochody w przedziale 5000 funtów. W przypadku pracy w mediach nie ma obowiązku okazywania umowy, ale należy zarejestrować dochody. Inne wskazówki dotyczące pracy w mediach są omówione w punkcie 71.

26. Posłowie, którzy kiedyś wykonywali zawód i zawiesili jego wykonywanie, a chcą to zarejestrować, powinni wpis opatrzyć formułką „nie praktykuję.” Jest to szczególnie wskazane w przypadku „uśpionego” partnerstwa lub jeśli poseł zamierza w przyszłości powrócić do zawodu. Taka korzyść powinna być zarejestrowana raczej w kategorii 11.

Kategoria 3

Klienci: uwzględniając płatne zatrudnienie wskazane w kat. 1 i 2, każda prowizja/honorarium od klienta za usługę powinna być tu ujawniona. Klienci świadczonych usług powinni być przedstawieni wraz z opisem typu działalności jaką prowadzą. W przypadku kiedy poseł Izby Gmin otrzymuje wynagrodzenie od firmy lub partnerstwa zaangażowanego w usługi konsultacyjne mające klientów, powinien przedstawić listę klientów, którym osobiście doradza, lub wobec których wykonuje usługi bezpośrednio lub pośrednio.

27. Jeśli poseł jest zatrudniony jako doradca parlamentarny w firmie konsultingowej i świadczy klientom usługi doradcze, to powinien zarejestrować w tej kategorii każdego klienta firmy, któremu osobiście doradzał. Dodatkowo poseł powinien zarejestrować każdego klienta, o którym wie, że czerpał korzyści z takiej porady. Jeśli wskazanym klientem jest firma, to należy podać rodzaj prowadzonej przez nią działalności. Sama konsultacja powinna być ujawniona w kategorii 2.

28. Posłowie powinni wpisać w tej kategorii dokładną sumę każdej indywidualnej płatności, rodzaj pracy wykonanej za otrzymane świadczenie, ilość przepracowanych godzin w ramach świadczenia (za wyjątkiem sytuacji kiedy ujawnienie informacji byłoby sprzeczne z prawnym lub zawodowym obowiązkiem zachowania prywatności lub poufności), nazwisko i adres osoby, instytucji, firmy dokonującej wypłaty świadczenia.

Kategoria 4

Sponsoring

- a) Każda dotacja otrzymana przez partię posła lub stowarzyszenie bądź grupę stowarzyszeń z okręgu wyborczego posła mająca związek albo z kandydowaniem albo z wyborem na członka parlamentu lub
- b) każda inna forma materialnego lub finansowego wsparcia członka parlamentu obejmująca sumę powyżej 1000 funtów z jednego źródła przekazana jako pojedyncza dotacja lub wielokrotna w wys. przekraczającej 200 funtów w ciągu roku kalendarzowego¹⁴.

29. Chodzi tu o sponsorowanie przez firmy, związki zawodowe, profesjonalne instytucje, stowarzyszenia związkowe, inne organizacje i osoby indywidualne. Polityczne dotacje dla posłów (które zgodnie z PPERA powinny być szeroko interpretowane) powinny być ujawnione w tej kategorii, chyba że

- a) bardziej właściwym byłoby wpisanie do innych kategorii np. 5 lub 6 lub
- b) są zwolnione z wpisu.

30. Kat. 4a dotyczy wsparcia finansowego dla okręgu wyborczego partii lub stowarzyszeń lub (jeśli partia jest zorganizowana na bazie innej niż okręg wyborczy) znaczących grup stowarzyszeń. Ujawnianie w Rejestrze jest dodatkowym obowiązkiem po ustawowym złożeniu raportu przez biuro księgowe lokalnej struktury partii do Komisji Wyborczej (wymóg PPERA). W Rejestrze wsparcie powinno być przypisane bezpośrednio do konkretnej kandydatury posła lub członkostwa w parlamencie, jeśli jest powiązane bezpośrednio z nazwiskiem posła, jest wpłatą na fundusz wyborczy lub darowizną dokonaną na prośbę lub zaproszenie posła lub kandydata w wyborach. Wpłaty finansowe dla komitetów wyborczych, partii, stowarzyszeń terenowych itd., które nie są bezpośrednio związane z kandydowaniem posła lub jego członkostwem w parlamencie; dot. to sytuacji, kiedy dotacja przychodzi bez

---

¹⁴ Jeśli Ustawa o Partiach politycznych i wyborach zostanie zatwierdzona przez Królową, to wysokość sumy 1000 f ulegnie podwyższeniu do 1500, a 200 do 500 funtów.

wskazania na konkretnego kandydata lub posła, a kandydat lub poseł nie miał osobistego udziału w jej pozyskaniu, nie powinny być rejestrowane w Rejestrze Korzyści Finansowych Posła.

31. Posłowie, którzy wcześniej nie zasiadali w parlamencie, powinni zarejestrować wszystkie darowizny związane z własnym kandydowaniem otrzymane w okresie 12 miesięcy przed datą ich przekazania Rejestratorowi.¹⁵

32. Nie jest możliwe zestawienie pełnej listy wszystkich działań bezpośrednio powiązanych z działalnością indywidualną posła i oczywiście, jak zawsze w przypadku niepewności, poseł powinien skonsultować się z Rejestratorem.¹⁶

33. Kat. 4b dotyczy innych finansowych lub materialnych korzyści, które poseł otrzymuje na rzecz swej działalności jako parlamentarzysta (wszelkie wsparcie będące *korzyścią osobistą* powinno zostać wpisane do kat. 5). Typ wsparcia rejestrowanego w tej kategorii obejmuje darowizny przekazane na rzecz krajowych struktur partii posła ze wskazaniem przeznaczenia na wsparcie konkretnego posła lub członków brytyjskiego parlamentu zasiadających w pierwszym rządzie ław (w takim przypadku partia jest zobligowana do złożenia informacji do Komisji Wyborczej na podstawie PPERA). Rodzaj wsparcia konieczny do zarejestrowania w tej kategorii obejmuje: usługi asystenta lub sekretarki, których pensja, w całości lub częściowo, pokrywana jest przez zewnętrzną organizację lub osobę; prowizja, brak lub subsydiowane zakwaterowanie do wykorzystania przez posła, lub zakwaterowanie zapewniane przez władzę lokalną w zamian za wykonywanie działań na rzecz wyborców lub zakwaterowanie opłacane przez okręg partyjny; oraz finansowy wkład na rzecz takich usług lub zakwaterowania.

34. Osoby kandydujące do instytucji nie-parlamentarnych (wybory do władz regionalnych, lokalnych, wybór na burmistrza, itd.) powinny zarejestrować dotacje wspierające kandydaturę.

---

¹⁵ Zagwarantuje to, że ich oświadczenie będzie obejmowało taki sam okres czasu jak i oświadczenie tych, którzy wrócili.

¹⁶ W takim przypadku poseł może spróbować odpowiedzieć na następujące pytania: Czy pisałem lub spotykałem się i prosiłem darczyńcę o darowiznę?, Czy był wysyłany list zatytułowany: Kampania na rzecz reelekcji..., czy byłem gościem VIP na przyjęciu zorganizowanym dla darczyńców, czy mam szczególne osobiste relacje z jakimś darczyńcą. Jeśli na każde z tych pytań padnie odpowiedź „tak”, to daje wskazanie do zamieszczenia do Rejestru.

35. Jeśli posłowie otrzymują darowiznę w wysokości koniecznej do rejestracji od klubów politycznych lub innych stowarzyszeń, to powinni ją zarejestrować podając również nazwisko indywidualnego darczyńcy, który przekazał dla klubu w ciągu roku kalendarzowego darowiznę wyższą niż 1000 funtów. Podobnie, jeśli akcje (imprezy) fundraisingowe przyniosły więcej niż 1000 funtów przychodu, to poseł powinien wpisać do Rejestru akcję (imprezę) i przedstawić darowizny od osób prywatnych lub instytucji; jeśli zebrane fundusze są dostępne dla więcej niż jednego wybranego przedstawiciela (np. więcej niż jednego posła, albo dla danego posła i posła Parlamentu Szkocji), każdy poseł-beneficjent darowizny powinien zarejestrować korzyść jeśli on/ona był/a jedyną/ym beneficjentem.

36. Po ustaleniu faktu, że darowizna pochodzi z dopuszczalnego źródła¹⁷, przy wpisie do tej kategorii, poseł powinien podać:

Nazwisko/nazwa darczyńcy

Adres darczyńcy (adresy osób indywidualnych nie są publikowane)

Suma darowizny lub rodzaj oraz wysokość jeśli jest to darowizna w naturze

Data otrzymania darowizny

Data zaakceptowania

Status darczyńcy

- indywidualny
- towarzystwo budowlane
- organizacja wzajemnej pomocy (fundusz pomocy, towarzystwo wzajemne)
- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- zarejestrowana partia (inna niż własna)
- Związek zawodowy
- nie zarejestrowane stowarzyszenie
- Firma/przedsiębiorstwo – numer rejestrowy

W przypadku darowizn z funduszy:

nazwisko i adres osoby, która założyła fundusz

- nazwisko (i jeśli fundusz powołano po 27 lipca 1999) adresy pozostałych osób, które przekazały własność do funduszu włączając numery rejestrowe firm jeśli są dostępne.

Jeśli trust powstał przed 27 lipca 1999, datę jego powołania.

W przypadku spadku:

- pełne nazwisko osoby przekazującej spadek

---

¹⁷ Źródła darowizn są kontrolowane zgodnie z ustawą PPERA. Informacja na temat dopuszczalności jest dołączona w postaci noty na końcu rozdziału. W sprawie dalszych informacji należy się kontaktować z Komisją wyborczą (tel....).

- adres tej osoby w chwili śmierci, a jeśli osoba nie była zarejestrowana w rejestrze wyborców w chwili śmierci, to ostatni adres pod którym była zameldowana przez ostatnie 5 lat.

Kategoria 5

Prezenty, świadczenia, koszty wizyty (Wielka Brytania)

Każdy prezent dla posła lub partnera/ki posła, lub materialna korzyść o wartości większej niż 1% bieżącego rocznego uposażenia parlamentarnego otrzymana od firmy, organizacji lub osoby z Wielkiej Brytanii w jakikolwiek sposób nawiązujący do jego/jej członkostwa w Izbie.

37. Wartość finansowa konkretnych prezentów (takich jak pieniądze, biżuteria, szkło itd.) lub inne korzyści (jak np. koszty wizyty, bilety na imprezy sportowe i kulturalne, wsparcie w ramach długu wdzięczności, umorzenie pożyczki, prowizje od usług itd.) powinny być wpisane do rejestru jeśli wynoszą 1% rocznego uposażenia parlamentarnego posła¹⁸.

38. Zasada mówi, że poseł powinien zarejestrować każdy prezent lub inną korzyść, która jest bezpośrednio związana z członkostwem w Izbie i przekazana gratis lub na koszt wymieniony poniżej i jest generalnie dostępna posłowi, jeśli nawet wysokość kosztów prezentu lub korzyści jest wyższa niż suma wymieniona powyżej. Poseł powinien zarejestrować każdy inny prezent lub korzyść otrzymaną przez firmę lub organizację, w której poseł lub partner/ka posła ma pakiet kontrolny.

39. Poseł musi zarejestrować prezenty i inne korzyści z tego samego źródła przekazane w roku kalendarzowym, których całościowa wartość jest wyższa niż 1% bieżącego uposażenia parlamentarnego, nawet jeśli każdy pojedynczy prezent lub korzyść jest niższej wartości.

40. Poseł powinien zarejestrować korzyści takie jak: bilety na imprezy sportowe lub kulturalne, otrzymane przez inną osobę wraz z parlamentarzystą lub otrzymane w jego imieniu nawet, jeśli osoba ta otrzymała je osobiście.

41. Posłowie powinni rejestrować prezenty lub korzyści otrzymane od innych posłów w taki sam sposób, jak te otrzymane od innych osób.

---

¹⁸ Ok. 650 funtów od 29 kwietnia 2009.

42. Koszty wizyt pokrywane z funduszy publicznych (rząd Jej Królewskiej Wysokości, instytucje z takim uprawnieniami w Szkocji, Walii lub Płn. Irlandii) lub nieparlamentarne ciała włączając lokalne władze z okręgu wyborczego posła lub instytucje opieki zdrowotnej, jeśli są wartości powyżej 200 funtów¹⁹, wg. PPERA niedozwolone, Komisja Wyborcza uznaje, że tego typu wizyty w wielu przypadkach należą do obowiązków posła i z tego powodu stanowią część jego wynagrodzenia i dochodów, które nie muszą być zgłaszane zgodnie z PPERA. Zgodnie z zasadami przyjętymi przez Izbę nie należy ich rejestrować, jednak w przypadku wątpliwości należy skonsultować z Komisją Wyborczą, czy są dopuszczalne zanim zostaną zaakceptowane.

43. Prezenty i korzyści materialne w tej kategorii (lub w innych) są wyłączone z konieczności rejestracji jeśli: nie mają nic wspólnego z członkostwem w Izbie lub polityczną aktywnością posła. Zakres tego wyłączenia powinien być każdorazowo dokładnie oceniony. Powinny zostać rozważone zarówno kwestie motywu zapraszającego jak i cel zaproszenia. Jeśli motywy obu stron jasno wskazują na to, że prezent lub korzyść są kompletnie niepowiązane z członkostwem w Izbie lub aktywnością polityczną posła, lub też nie można by myśleć lub posądzić o takie powiązanie, to nie należy ich rejestrować. Jeśli jednak pojawia się jakakolwiek wątpliwość, to należy je wpisać do rejestru.

44. Jeśli osobista korzyść posła nie dotyczy jego działalności jako przedstawiciela parlamentu, ale mimo to jest powiązana z jego działalnością polityczną np. pomoc w oficjalnej akcji zbierania funduszy, to każda indywidualna darowizna na fundusz w dozwolonej wysokości powinna być zarejestrowana w tej kategorii.

45. Przy rejestrowaniu korzyści w tej kategorii należy kierować się wytycznymi zamieszczonymi w opisie kategorii 4.

Kategoria 6

Wyjazdy zagraniczne:

Wyjazdy zagraniczne, w których uczestniczy poseł lub jego/jej małżonek lub partner/ka związane lub wynikające z członkostwa w Izbie, jeśli ich koszty przekroczyły 1% obecnej diety parlamentarnej i nie były w całości pokrywane przez posła lub z funduszy publicznych Królestwa Wielkiej Brytanii.

¹⁹ Jeśli Ustawa o Partiach politycznych i wyborach zostanie zatwierdzona przez Królową, to suma 200 funtów zostanie podwyższona do 500.

46. Rejestrując korzyść w tej kategorii poseł musi podać:

Nazwę/nazwisko darczyńcy

Adres darczyńcy (adres osoby prywatnej nie będzie publikowany)

Sumę dotacji (jeśli nie ma komercyjnego ekwiwalentu i poseł sądzi/przypuszcza, że wartość przekroczyła 1000 funtów²⁰, poseł powinien przedstawić oświadczenie, że nie jest w stanie dokładnie ocenić wysokości darowizny, ale uważa, że było to więcej niż 1000 funtów).

Miejsce przeznaczenia

Data wizyty

Cel wizyty

Jeśli tylko część kosztów była pokrywana ze źródeł zewnętrznych (np. koszty zakwaterowania ale nie koszty podróży), to informacje na ten temat powinny zostać dokładnie przedstawione. Jeśli wyjazd był przygotowywany przez zarejestrowaną grupę ponadpartyjną, grupę parlamentarną lub grupę posłów zasiadających w parlamencie, to nie wystarczy podać nazwy grupy jako sponsora wizyty: należy podać rząd, organizację, firmę lub osobę ostatecznie ponoszącą koszty.

47. Wyłączone z ujawniania w rejestrze są kategorie wyjazdów zasadniczo opłacanych z funduszy publicznych Wielkiej Brytanii lub takie, które uwzględniają współpłacenie z innymi rządami lub parlamentami, wraz z kosztami związanymi z takimi wyjazdami dostępnymi dla wszystkich jej uczestników. Należą do nich:

(i)

wyjazdy opłacone, podejmowane w imieniu Jej Królewskiej Wysokości lub też organizowane w imieniu międzynarodowej organizacji, do której należy Wielka Brytania (**uwaga:** wyjazdy opłacane przez British Council należy rejestrować zgodnie z PPERA, a wcześniej obowiązujące wyjątki zostały zniesione).

(ii)

wyjazdy zagraniczne w ramach, w imieniu Specjalnej Komisji Izby lub podejmowane w wyniku uchwały Izby.

(iii)

wyjazdy organizowane w imieniu, pod auspicjami Parlamentarnego Stowarzyszenia Wspólnoty Brytyjskiej, Unii Międzyparlamentarnej, Bryt-amerykańskiej Grupy Parlamentarnej, Rady Europy (inne instytucje są tu dalej wymieniane patrz par. 47/ii)

---

²⁰ Jeśli Ustawa o Partiach politycznych i wyborach zostanie podpisana przez Królową, to wysokość sumy ulegnie podwyższeniu z 1000 do 1500 funtów.

(iv)

wyjazdy organizowane i opłacane w całości przez partię macierzystą posła

(v)

wyjazdy opłacane przez instytucje działające w ramach UE lub przez grupę polityczną działającą w PE.

48. Komisja ds. Etyki i Standardów może dołączyć z czasem do listy dalsze kategorie wyjazdów. Wizyty, które nie mają nic w wspólnego z członkostwem w Izbie, lub działalnością polityczną posła są wyłączone z rejestracji.

Kategoria 7

Zagraniczne świadczenia i prezenty:

Każdy prezent dla posła, jego/jej małżonka/i lub partnera/ki lub każda materialna korzyść w wysokości większej niż 1% bieżącej diety parlamentarnej otrzymana od lub na polecenie firmy, organizacji lub osoby z zagranicy, jeśli jest związana w jakikolwiek sposób z członkostwem w Izbie.

49. Limity finansowe i wskazówki, które dotyczą kategorii 5 obowiązują również w tym przypadku. Posłowie powinni zrobić odniesienia w tej kategorii jeśli korzyść dotyczy kat 1,2,3, a zakłada otrzymanie honorarium z zagranicy. Obowiązują prawne ograniczenia w stosunku do posłów otrzymujących korzyści z zagranicy w związku z ich aktywnością polityczną. W tej sprawie powinni otrzymać wskazówki z Komisji Wyborczej.

Kategoria 8

Grunty i nieruchomości:

każdy grunt lub nieruchomość

a) która ma znaczącą wartość (jeśli nie jest to osobista rezydencja wykorzystywana przez posła, jego/jej małżonkę/a lub partnera/kę) lub

b) z której czerpie się znaczne korzyści/dochody

Powinien być podany rodzaj własności.

50. Nieruchomość wykorzystywana dla osobistych celów mieszkaniowych przez posła, jego małżonkę lub partnerkę i dzieci pozostające na utrzymaniu (tj. ich własne i inne domy) nie musi być rejestrowana w kat. 8(a). Może zostać zarejestrowana w kat. 8b, ale tylko wtedy, kiedy poseł czerpie z niej dochody, lub znaczne dochody z pełnego portfela swych

nieruchomości (patrz par. 51). Własność taka jak np. farma, na której mieszka poseł powinna być ujawniona w sytuacji, kiedy poza wykorzystaniem do celów mieszkalnych ma znaczną wartość.

51. „Znaczna wartość” oznacza więcej niż obecne uposażenie parlamentarne. Jeśli cały portfel nieruchomości posła (wyłączając główne i inne domy) ma znaczną wartość, to powinien zostać wpisany do rejestru.

52. Termin „znaczące dochody” oznacza więcej niż 10% obecnego uposażenia parlamentarnego. Jeśli dochód posła z całego portfela nieruchomości (*włączając* domy i drugie domy) jest znaczny, to wszystkie własności, z których czerpie się dochód powinny zostać zgłoszone do rejestru.

53. W zestawieniu należy właściwie przedstawić rodzaj własności i ogólnie jej lokalizację: np. teren leśny w Perthshire, gospodarstwo mleczne w Wiltshire, 3 wynajęte domy mieszkalne w Manchesterze.

Kategoria 9

Akcje i udziały:

Akcje, które posiada poseł osobiście, lub które posiadają w jego imieniu małżonek/a, partner/ka lub pozostające na utrzymaniu dzieci w firmie prywatnej lub publicznej lub innych ciałach, które :

- a) obejmują więcej niż 15% kapitału emisyjnego akcji firmy lub innego ciała lub
- b) 15% lub mniej kapitału emisyjnego akcji, ale o wartości większej niż obecna dieta parlamentarna.

W każdym przypadku należy podać typ/rodzaj przedsiębiorstwa.

54. Jeśli akcje mieszczą się w powyższych kryteriach, to posłowie powinni ujawnić nie tylko holdingi/firmy w których sami mają udziały ale również te, w których mają udziały z, lub w imieniu ich małżonkowie, partnerzy lub pozostające na utrzymaniu dzieci.

55. W przypadku każdego pakietu informacja powinna zawierać nazwę firmy, instytucji, informacje o typie przedsiębiorstwa i wskazanie kryteriów rejestracji.

56. Wartość udziałów określa cena rynkowa akcji poprzedzająca 5 kwietnia; jednak jeśli nie można ustalić ceny rynkowej (ponieważ spółka nie jest notowana na giełdzie i akcji nie ma w obiegu), to poseł powinien zdecydować, czy nie zarejestrować ich na podstawie wartości szacunkowej. Korzyść z akcji powinna zawierać opcje.

57. Rozważając, czy należy zarejestrować akcje nie mieszczące się w pkt. a lub b, poseł powinien odnieść się do definicji celu rejestru:

„ujawnienie korzyści finansowych lub innych materialnych korzyści, które otrzymuje poseł, a które mogą być potraktowane przez inne osoby jako sposób/próba wpływania na jej/jego działania, mowy lub głosowania w parlamencie bądź jej/jego działania wykonywane w charakterze członka parlamentu”. Jeśli poseł dojdzie do wniosku, że jakiegokolwiek udziały objęte są tą definicją, powinien ujawnić je w tej kategorii lub w kategorii 10.

58. Akcje w funduszach inwestowania zbiorowego (włączywszy fundusze inwestycyjne, towarzystwa inwestycyjne ze zmiennym kapitałem, spółki inwestycyjne) nie muszą być zasadniczo zarejestrowane. Zwraca się jednak uwagę posłów, aby pamiętali o podstawowym celu rejestru i rozważali rejestrację w stosownych sytuacjach takich jak np. specyficzne narzędzia inwestowania. Posłowie, którzy czerpią zyski z funduszy powinni traktować je podobnie.

59. Emerytur nie powinno się rejestrować, jednak identyfikowalne akcje zainwestowane w fundusze emerytalne, jeśli w wysokości koniecznej do rejestracji, są konieczne do zarejestrowania odpowiednio w kategorii 8 lub 9.

Kategoria 10

Kontrolowane transakcje w rozumieniu pkt. 7a PPERA, które nie są umieszczone w żadnym innym miejscu Rejestru.

60. Od roku 2006 pożyczki i umowy kredytowe „transakcje regulowane” są kontrolowane przez PPERA, ale wcześniej należy je koniecznie zgłosić do Komisji Wyborczej (dokładniejsze wskazówki dot. pożyczek są dostępne w Komisji). Jeśli posłowi oferowana

jest pożyczka lub umowa kredytowa w wys. powyżej 200 funtów w związku z jego działalnością polityczną, to powinien on sprawdzić, czy pochodzi z dopuszczalnych źródeł (patrz par. 3, a w przypadku wątpliwości skonsultować to z Komisją Wyborczą), zanim podejmie decyzje o przyjęciu pożyczki lub kredytu. Poseł ma 30 dni na zgłoszenie tej informacji do Rejestru Korzyści (dotyczy to pożyczek dozwolonych). Pożyczki powyżej 200 funtów pochodzące z niedozwolonych źródeł nie muszą być tu wpisane²¹.

61. Jeśli jakaś część pożyczki jest wykorzystana w związku z działalnością polityczną posła, to jest to tzw. „pożyczka regulowana”. Dotyczy to pożyczek zaciągniętych na inne cele, jeśli jakaś ich część jest wykorzystywana w związku z działalnością polityczną posła, o ile intencją posła przy staraniu się o pożyczkę było wykorzystanie jej w związku z tą działalnością.

62. Innym typem „transakcji regulowanej”, którą poseł powinien ujawnić w Rejestrze zgodnie z PERRA jest „transakcja wiązana”. Jest ona zdefiniowana jako prowizja od zabezpieczenia z upoważnienia posła, jeśli część pieniędzy lub korzyść z podstawowej transakcji jest wykorzystywana w związku z polityczną działalnością posła. Np.:

- żyrant daje osobistą gwarancję bankowi na spłatę hipoteki biura posła, jeśli poseł nie może tego zrobić.
- żyrant wprowadza dla pożyczkodawcy opłatę od własności, jeśli poseł nie będzie się wywiązywał z realizacji umowy pożyczkowej.

Kategoria 11

Różne, inne:

Inne ważne korzyści, które nie są kwalifikowane do powyższych kategorii, ale podlegają definicji Rejestru, którą jest „ujawnienie interesów finansowych lub innych materialnych korzyści, które poseł otrzymuje, lub które mogłyby być potraktowane przez inne osoby jako próba wpływania na jej/jego działania, mowy lub głosowania w parlamencie lub jej/jego działania jako członka parlamentu”, lub które w mniemaniu posła mogłyby być postrzegane przez innych jako wpływ na jego/jej działania w podobnym stopniu, mimo tego, że poseł nie otrzymuje finansowych korzyści.

²¹ Jeśli Ustawa o Partiach politycznych i wyborach zostanie podpisana przez Królową, to wysokość sumy ulegnie podwyższeniu z 1000 f do 1500 i z 200 do 500 funtów.

63. Ta kategoria pozwala posłom ujawnić w Rejestrze każdy udział, który uważają za znaczący w kontekście celów rejestru, ale który nie podlega bezpośrednio pod inne kategorie. Komisja ds. Korzyści Finansowych Posłów napisała w swym I Raporcie z sesji 1991-92: „główną zasadą postępowania posła jest odpowiedzialność za pełne ujawnienie własnych korzyści w Rejestrze; jeśli posłowie posiadają znaczące korzyści, których nie da się w prosty sposób przyporządkować do określonych kategorii, to pomimo to oczekuje się ich zarejestrowania²²”

64. Podstawą rejestru jest ograniczenie konieczności rejestrowania tylko płatnych korzyści lub innych materialnych korzyści²³. Stąd posłowie nie są zobowiązani do rejestracji nieodpłatnego kierownictwa (min.: kierownictwo organizacji charytatywnych, instytucje profesjonalne, towarzystwa naukowe, organizacje sportowe lub artystyczne) i ta kategoria nie powinna być wykorzystywana do wyszczególniania tych lub innych nieodpłatnych korzyści. Jednak, jeśli poseł dojdzie do wniosku, że jego nieodpłatna korzyść może zostać potraktowana jako próba wpływu na niego lub jego działania w podobny sposób jak płatna korzyść, to powinien ją zarejestrować w tej kategorii.

Część 2

Kategoria 12

Członkowie rodziny opłacani ze świadczeń poselskich.

65. Posłowie powinni wpisać do Rejestru nazwisko, stopień powinowactwa, rodzaj pracy wykonywanej przez każdego członka rodziny (pokrewieństwo lub powinowactwo poprzez małżeństwo lub związek odpowiadający małżeństwu) zatrudnionego przez nich i opłacanego ze świadczeń/diet poselskich (zwykle zatrudnienie dot. progu 1% rocznej diety parlamentarnej posła).

Uwaga na temat dozwolonych darowizn i pożyczek

Po otrzymaniu darowizny powyżej 200 funtów poseł, zanim ją zaakceptuje lub zwróci, ma 30 dni na sprawdzenie i potwierdzenie, czy pochodzi ona z dozwolonego źródła. Zanim poseł podejmie pożyczkę musi sprawdzić i potwierdzić, czy otrzymuje ją od dozwolonego pożyczkodawcy. Poseł ma następnie 30 dni na poinformowanie Rejestratora o dozwolonej

---

²² Patrz par. 29.

²³ Patrz par. 31.

darowiznie lub pożyczce (powyżej 200 funtów) lub powiadomienie Komisji Wyborczej o niedozwolonej lub niezidentyfikowanej darowiznie (powyżej 200 funtów). Poseł musi sprawdzić legalność pożyczkodawcy zanim podejmie pożyczkę, skorzysta z udogodnienia kredytowego lub umowy gwarancyjnej na działalność polityczną²⁴.

Zgodnie z rozdz. 2 cz. IV PPERA dopuszczalnymi źródłami są:

- osoba indywidualna zarejestrowana w brytyjskim rejestrze wyborczym (dot. zapisów spadkowych)
- zarejestrowana w Wielkiej Brytanii firma również zarejestrowana w ramach UE, a prowadząca interesy w Wielkiej Brytanii
- zarejestrowana w Wielkiej Brytanii partia polityczna
- zarejestrowany w Wielkiej Brytanii związek zawodowy
- zarejestrowana w Wielkiej Brytanii spółka z ograniczoną odpowiedzialnością działająca w Wielkiej Brytanii
- zarejestrowany w Wielkiej Brytanii Fundusz/towarzystwo pomocy wzajemnej
- ulokowane w Wielkiej Brytanii niezarejestrowane stowarzyszenie prowadzące działalność w Wlk. Brytanii

Sfinansowanie zagranicznej wizyty może nastąpić z każdego źródła o ile przekazana suma nie przewyższa kosztów wizyty.

Umowy dot. prowizji od usług

Każdy poseł, który zamierza podjąć umowę zawierającą prowizję od usług świadczonych przez niego jako konsultanta parlamentarnego, może ją zawrzeć tylko wtedy, kiedy stosuje się ona do Uchwały Izby z 16 listopada 1995 odnoszącej się do postępowania parlamentarzystów. Kopia pełnej takiej umowy obejmująca honoraria lub korzyści płatne w przedziale do 5000 funtów, 5.001 do 10.000, od 10.001 do 15.000 itd, powinna zostać zdeponowana u Parlamentarnego Komisarza ds. Etyki oraz w tym samym czasie zarejestrowana w Rejestrze i udostępniona do wglądu i publicznego powielania.

Każdy poseł mający umowę zawierającą prowizję od usług świadczonych przez niego jako konsultanta parlamentarnego odnoszącą się do Uchwały z 6 listopada 1995 oraz Kodeksu Postępowania - ale nie w formie pisemnej, powinien koniecznie podjąć kroki, aby ją przedłożyć na formę pisemną nie później niż do 31 marca 1996 oraz przekazać pełną kopię

²⁴ Jeśli Ustawa o Partiach politycznych i wyborach zostanie podpisana przez Królową, to wysokość sumy ulegnie podwyższeniu odpowiednio z 1000 f do 1500 i z 200 do 500 funtów.

umowy zawierająca honoraria lub płatne korzyści w przedziale: do 5000 funtów, od 5001-10000 funtów Komisarzowi oraz zarejestrować w Rejestrze Korzyści Finansowych Posłów, umowa powinna być dostępna do wglądu i publicznego kopiowania.

Nie składa się kopii umowy jeśli:

- a) płatne honoraria nie przekraczają 1% aktualnego uposażenia parlamentarnego
- b) w przypadku pracy w mediach (ale w tym wypadku poseł powinien złożyć informacje o wypłaconych honorariach w wymienionych wyżej przedziałach)

(Część Uchwały Izby z 6 listopada 1995, uzupełnionej 14 maja 2002 i 9 lutego 2009)

66. Uchwałą z 6 listopada 1996 Izba wyraziła zgodę na to, aby posłowie mogli składać określone umowy dot. prowizji od usług u Parlamentarnego Komisarza ds. Etyki i Standardów. Każdy poseł, powinien:

- upewnić się, czy umowa nie łamie zakazu płatnego lobbingu lub doradztwa (patrz par. 89-101)
- przygotować pisemną wersję umowy
- zdeponować pełną kopię umowy u Komisarza. W umowie powinien być wskazany rodzaj świadczonej usługi, wyszczególnione honoraria w przedziale: 1) do 5000 funtów, 2) 5001-10000 i kolejne
- dokonać odpowiednio wpisu do Rejestru Korzyści Finansowych Posłów; i
- zgłosić korzyść, kiedy wymaga tego sytuacja (par 72-88)

Zdeponowana umowa powinna być dostępna dla Biura Komisji Izby Gmin.

67. Termin „usługi wykonywane w związku z piastowaniem funkcji parlamentarnej” oznacza doradztwo w każdej sprawie dotyczącej parlamentu lub usługi związane z każdą parlamentarną procedurą lub inne związane z Izbą. Zasadniczo, kiedy posłowie rozważają, czy umowa jest konieczna, powinni zadać sobie pytanie: czy wykonywałbym tę pracę nie będąc posłem, jeśli odpowiedź brzmi nie, to powinni postarać się o umowę.

68. Komisja ds. Etyki i Standardów w Życiu Publicznym²⁵ przygotowała następujące wytyczne dotyczące stosowania zasad:

---

²⁵ Komisja ds. Etyki i Standardów w Życiu Publicznym, II raport, posiedzenia 199-1995, HC 816, par. 39-42.

„Obowiązuje zasada, że każde odpłatne zewnętrzne zatrudnienie powinno być wpisane do Rejestru, bez względu na to, czy dotyczy to działań posłów w parlamencie. Nie ma wątpliwości, że ten obowiązek powinien być nadal utrzymany.

Jeśli nasza rekomendacja dotycząca zakazu płatnego doradztwa²⁶ w Parlamencie zostanie przyjęta przez Izbę, to zasadniczo żadne przyszłe umowy nie będą mogły zawierać zapisu dot. udziału w działaniach, które można opisać jako doradztwo.

Nowe wymagania dotyczące sporządzenia pisemnej umowy²⁷ o zatrudnienie obejmują zasadniczo każde zobowiązanie, w ramach którego poseł może oferować doradztwo wiążące się ze sprawami parlamentarnymi. Uważamy, że powinny obejmować zawieranie powszechnych, będących w opozycji do bardziej okazjonalnych, umów pozaparlamentarnych, które wynikają bezpośrednio z członkostwa w Izbie. Np. regularne odpłatne zamieszczanie tekstów w gazecie lub (odpłatny) udział w programie telewizyjnym powinny być przedmiotem pisemnej umowy, ale już sprawy wynikające ad hoc lub wywiady dotyczące bieżących wydarzeń, czy sporadyczny udział w panelach dyskusyjnych nie muszą być nią objęte²⁸.

Nie zawsze jest jednoznacznie oczywiste, że konkretna umowa o zatrudnienie wpływa bezpośrednio lub jest powiązana z członkostwem w Izbie. Na jednym końcu osi znajdują się ci posłowie, których zewnętrzne zatrudnienie wyprzedza wejście do parlamentu, a na drugim końcu ci, którzy podjęli odpłatne doradztwo po wejściu do parlamentu. Pomiędzy nimi znajdują się różne przypadki trudne do zaklasyfikowania. Niektórzy posłowie mogą udzielać incydentalnie porad w sprawach parlamentarnych w ramach szerszej umowy o pracę obejmującej sprawy kompletnie nie związane z parlamentem. W takiej sytuacji poseł indywidualnie decyduje, jak dalece stosownym jest umieszczenie doradztwa parlamentarnego w odrębnej umowie przekazanej Komisarzowi; podczas podejmowania decyzji poseł może skonsultować się z Komisarzem.”

69. Na podstawie tych Wytycznych Komisja ds. Etyki i Przywilejów zgodziła się, że ujawnienie odpłatnego doradztwa parlamentarnego oddzielnie od innych odpłatnych usług jest usprawiedliwione tylko w wyjątkowych sytuacjach, np.: jeśli można zidentyfikować konsultację parlamentarną oddzielnie i stanowi to tylko wąski zakres całej usługi. W takim wypadku wpis do Rejestru powinien wyjaśniać, że płatność dotyczy konsultacji parlamentarnych będących częścią większej umowy.

---

²⁶ w Kodeksie dot. „płatnego lobbingu lub doradztwa”

²⁷ w Kodeksie dot. „umowy za prowizję od usług”

²⁸ Patrz również par. 71 poniżej

70. Zakres uchwały nie obejmuje tylko zatrudnienia rejestrowanego w kategorii 2 (odpłatne zatrudnienie, prowadzenie biura, działalność zawodowa), ale dotyczy innych form zatrudnienia jak np. kierownictwo (niewykonawcze), w sytuacji kiedy zwiera ono prowizję od usług wykonywanych w związku z pełnioną funkcją poselską.

71. Następujące postanowienia dotyczą pracy w mediach: (dziennikarstwo, media, odczyty, wystąpienia w mediach, treningi i inne):

- a) złożenie umowy o prowizję od usług nie jest wymagane;
- b) jednak jeżeli praca nie jest związana ze sprawami parlamentarnymi np. w dziale sportowym w gazecie to poseł, który zarejestrował formularz umowy z mediami w kat. 2 (odpłatne zatrudnienie, prowadzenie biura, działalność zawodowa), powinien zgłosić płatność lub wysokość wynagrodzenia, które otrzymuje za każdy występ, lub serię występów dla tej samej organizacji lub publiczności w tym samym roku kalendarzowym w przedziałach: 1) do 5000 funtów, 2) 5001-10000 funtów

II. Zgłaszanie korzyści

Zasady Izby

W każdej debacie, postępowaniu parlamentarnym w Izbie lub w jej komisjach bądź podczas rozmów, jakie poseł może prowadzić z innymi członkami parlamentu lub ministrami lub urzędnikami korony, powinien ujawnić każdą znaczącą korzyść finansową lub korzyść każdego rodzaju, bezpośrednią lub pośrednią, którą mógł mieć, mógłby mieć, lub której mógłby oczekiwać w związku z rozpatrywaną sprawą. *Uchwała Izby z 22 maja 1974*

W związku z Uchwałą z 22 maja 1974 zgłoszenie korzyści dotyczy każdej procedury w Izbie lub Komisji:

(i) kopia każdej korzyści zadeklarowanej w Rejestrze Korzyści Posłów będzie traktowana jako wystarczające zgłoszenie korzyści w każdym postępowaniu w Izbie i Komisji.

(ii) Termin „postępowanie” nie dotyczy zadawania pytań dodatkowych.

Uchwała Izby z 12 czerwca 1975, poprawiona 19 lipca 1995 i 9 lutego 2009

Izba zwraca uwagę na I Raport Specjalnej Komisji ds. Korzyści Posłów (sesja 1990-91) dotyczący korzyści przewodniczących i posłów Komisji Specjalnych i przyjmuje

rekomendacje odnośnie zgłaszania korzyści w Komisjach Specjalnych (par. 8-16) wycofania z komisji postępowań (par. 24) i procedur dot. wyboru przewodniczącego (par. 25).

Uchwała Izby z 13 lipca 1992: Korzyści posłów (Korzyści przewodniczących Komisji Specjalnych)

72. W 1974 roku Izba zastąpiła istniejący ówczesny zwyczaj zasadą mówiącą, że ważne korzyści finansowe lub korzyści jakiegokolwiek innej natury, wszystko jedno bezpośrednio czy pośrednio związane z rozpatrywaną sprawą, powinny zostać zgłoszone podczas debaty lub innej procedury. Ta sama zasada nakłada na posłów obowiązek zgłoszenia wszystkich znaczących korzyści ministrom i urzędnikom korony. Termin „urzędnik korony” obejmuje pracowników instytucji wykonawczych, jak również wszystkich innych pracowników zatrudnionych w ministerstwach.

DAWNE i POTENCJALNE UDZIAŁY

73. Zasada regulująca problem zgłaszania korzyści ma szerszy zakres niż zasada regulująca rejestrację udziałów w trzech ważnych przypadkach. Posłowie, tak jak deklarują i zgłaszają bieżące udziały, muszą też zgłosić również dwa pozostałe: dawne ważne udziały i ważne udziały, których posiadania oczekują. W praktyce tylko udziały z niedawnej przeszłości tzn. z 12 ostatnich miesięcy powinny być rozważane jako te do zgłoszenia. Oczekiwane przyszłe zyski mogą być jednak dużo bardziej znaczące. Kiedy, np. poseł bierze udział w debacie na temat ustawy, lub przedstawia ministrowi sprawę, w związku z którą może oczekiwać znacznej osobistej korzyści finansowej, to musi zachować uczciwość. Kiedy poseł rozważa, czy możliwe przyszłe korzyści są dostatecznie konkretne, aby je zgłosić, podstawowym dla niego terminem odniesienia jest „oczekiwany”. Jeśli poseł planuje lub stopień zaangażowania w projekt przekroczył poziom niejasnych nadziei i oczekiwań i osiągnął poziom uzasadnionych oczekiwań korzyści finansowych, to w takiej sytuacji koniecznym jest złożenie stosownej deklaracji.

Posłowie są również zobowiązani do zadeklarowania ważnych korzyści niebezpośrednich, także współmałżonka lub partnera, również nie przeznaczonych do rejestracji korzyści natury finansowej, kiedy procedowanie Izby ich dotyczy (np. posiadanie drugiego domu w sytuacji kiedy odbywa się dyskusja nt. opodatkowania drugiego domu). Posłowie mogą wziąć pod uwagę zadeklarowanie korzyści pozafinansowych wyszczególnionych w pkt. 64, jeśli są ważne w trakcie procedowania/jeśli ich dotyczy procedowanie.

ODNIESIENIA

74. Mając na uwadze zasady Izby poseł samodzielnie ocenia, czy korzyść finansowa ma znaczenie dla konkretnej debaty, posiedzenia, spotkania lub innego typu aktywności i wymaga zgłoszenia. Podstawowy test ważności jest taki sam, jak w przypadku rejestracji korzyści: mianowicie korzyść finansowa powinna zostać zgłoszona, jeśli inne osoby miałyby podstawę myśleć, że wpływa ona na przemówienia, występowanie lub komunikację w tej kwestii. Zgłoszenie powinno być zwięzłe, ale powinno wskazywać naturę korzyści.

75. Posłowie nie są jednak zmuszeni do deklarowania korzyści wspólnych dla wszystkich posłów wynikających jedynie z ich specyficznej roli (jako posłów). Np. podczas debaty nt. ustawy o zatrudnieniu, nie wymaga się od posłów zadeklarowania korzyści wynikającej z bycia pracodawcą i zatrudniania pracowników w sytuacji, kiedy zatrudnienie związane jest z ich parlamentarnymi obowiązkami.

76. Izba wprowadziła następującą wskazówkę dotyczącą tego, kiedy należy zgłosić taką korzyść:

„Nie powinien zaistnieć żaden problem podczas jakiegokolwiek procedury mającej miejsce w Izbie lub Komisji, w której ma okazję uczestniczyć poseł. Takie procedury, plus debaty w Izbie, plus debaty w stałych komisjach, prezentacje publicznych petycji, spotkania Komisji Specjalnych, w których gromadzone są dowody. We wszystkich tych sytuacjach poseł powinien zgłosić korzyść na początku swego wystąpienia.... a sprawą oceny jest to, czy jego korzyść została kiedykolwiek wpisana do rejestru, czy też poseł tylko zwraca na to uwagę, czy też dokładniej ją ujawnia²⁹. Każde zgłoszenie powinno „dostatecznie informować, tak aby umożliwić słuchającemu zrozumienie natury finansowej korzyści posła...”³⁰, sugeruje się, aby posłowie szczególnie uważali w przypadku zaangażowania w korzyść co do której istnieje jakakolwiek wątpliwość.

77. Podczas debaty w Izbie poseł powinien krótko zgłosić korzyść, zwykle na początku swego wystąpienia. Jeśli Izba pracuje wraz z komisją lub debatuje nad ustawą, to zwykle wystarczy, że poseł zgłosi korzyść podczas swego pierwszego wystąpienia. Podczas posiedzeń Komisji Stałych posłowie powinni zgłosić ważną korzyść na pierwszym posiedzeniu komisji lub, kiedy pierwszy raz przemawiają w komisji. Nie jest koniecznym powtarzanie zgłoszenia na kolejnych posiedzeniach z wyjątkiem sytuacji, kiedy poseł wypowiada się podczas nowelizacji ustawy, w odniesieniu do której jego korzyść jest

---

²⁹ Komisja ds. Etyki i Standardów w Życiu Publicznym, I raport, posiedzenie 1974-75, HC 102, par. 43.

³⁰ Komisja ds. Etyki i Standardów w Życiu Publicznym, I raport, posiedzenie 1991-92, ibidem, par.80.

znacząca. (...) informując o sprawozdaniu nt. ustawy, lub prezentując opinię nt. nowelizacji lub ustawy poseł powinien ujawnić każdą znaczącą korzyść w należyty sposób (patrz poniżej punkt 78-81).

ZGŁOSZENIE KORZYŚCI W POSTACI PISEMNEJ NOTATKI

78. Zgodnie z uchwałą z 19 lipca 1995 r. posłowie są zobowiązani do zgłoszenia ważnej korzyści do dziennego porządku debaty w formie pisemnej notatki w związku z określonymi procedurami parlamentarnymi (...)(*zostały one wymienione enumeratywnie w 5 punktach, patrz www.parliament.uk*)

79. Po zgłoszeniu każdej takiej sytuacji, w porządku dnia lub planie debaty zapisuje się nazwisko posła wraz z symbolem „R”. Biuro akceptujące pisemne notatki (włączywszy każdą pisemną notatkę posła dodając jej lub jego nazwisko do wniosku lub nowelizacji) przyjmuje, że nie ma żadnej innej korzyści poza notatką jasno wskazującą zgłoszenie: (powinno to być zrobione poprzez dodanie litery „R” przy nazwisku posła zapisanym przy nowelizacji lub wniosku, lub wypełnienie odpowiedniej rubryki w formularzu do zgłoszenia zapytań...)

80. „Znacząca korzyść”, która powinna zostać zadeklarowana dotyczy każdej korzyści, którą poseł jest zobowiązany zgłosić do Rejestru Korzyści Finansowej Posłów, lub którą poseł powinien zgłosić podczas debaty. Powinno się stosować zasadę, że korzyść, na którą zwraca uwagę Izby poseł, powinna być wpisana do Rejestru. W przypadku korzyści, które zostały zgłoszone do Rejestru poseł nie musi podejmować żadnych kroków. Nie dotyczy to sytuacji, kiedy mamy do czynienia z nową korzyścią, której nie można znaleźć w Rejestrze, lub która została zadeklarowana ale nie wpisana do Rejestru, w takim przypadku poseł przekazując notatkę powinien dołączyć do niej krótki opis korzyści, która została zgłoszona. Powinna być dostępna do wglądu dla posłów w biurze, do którego została przekazana.(.....)

81. Wszyscy posłowie powinni zwracać szczególną uwagę na sytuacje, w których są proszeni o podpisanie wniosku czy nowelizacji lub wsparcie ustawy, i zastanowić się, czy nie dotyczą one ważnej dla nich korzyści, koniecznej do zadeklarowania. Mając na uwadze nieformalny często sposób zbierania poparcia dla wniosków, nowelizacji i ustaw, powinniśmy pamiętać, że w takiej sytuacji rzadko ma się na uwadze rozważenie zadeklarowania interesu i ważnym jest w tej sytuacji przypominanie sobie wzajemnie przez posłów o tej konieczności.

(...) (patrz www.parliament.uk, *the Guide to the rules relating to the conduct of members*, luty 2009r)

ZGŁOSZENIE KORZYŚCI PODCZAS WNOSZENIA WNIOSKU O ODROCZENIE LUB DEBATY PILNEJ

82. (patrz www.parliament.uk, *the Guide to the rules relating to the conduct of members*, luty 2009)

(.....)

ZGŁOSZENIE KORZYŚCI W KOMISJACH SPECJALNYCH

83. Posłowie Komisji Specjalnych w przypadku każdej sprawy lub ustawy są zobowiązani postępować zgodnie z uchwałą Izby z 13 lipca 1992, która zaaprobowwała określone zapisy raportu Komisji Specjalnej ds. Korzyści Finansowych Posłów dotyczące korzyści finansowych przewodniczącego i posłów Komisji³¹. Główne warunki:

- Zanim Komisja rozpocznie powoływanie przewodniczącego, wszyscy nominowani do niej posłowie są zobowiązani przed pierwszym posiedzeniem Komisji przesłać protokolantowi komisji podlegającemu posłowi seniorowi szczegóły dot. każdej korzyści finansowej związanej z udziałem w Komisji. Nie jest to konieczne w przypadku Komisji Specjalnych o charakterze formalnym (par. 25).

- Kiedy poseł Komisji, a szczególnie przewodniczący zgłasza korzyść finansową, której bezpośrednio dotyczy śledztwo lub jeśli uważa, że korzyść finansowa może wpłynąć na pracę Komisji lub jej późniejszy raport, poseł powinien wycofać się z udziału w Komisji zajmującej się sprawą (par. 24).

- Po powołaniu przewodniczącego, ale przed przystąpieniem do prac, przewodniczący i posłowie Komisji powinni poprosić wszystkich jej posłów o zgłoszenie każdej korzyści, która może mieć związek z zakresem jej działania, lub która jest odpowiednio ważna dla działań, jakie komisja może w przyszłości najprawdopodobniej podejmować (par 13).

- Poseł powinien zgłosić korzyść w początkowej fazie prac śledczych, których korzyść może szczególnie dotyczyć. Jeśli korzyść szczególnie dotyczy świadka lub grupy świadków występujących przed komisją, powinna zostać zgłoszona jeszcze raz na właściwej sesji, podczas której będą składane zeznania (par. 13).

- Poseł jest zobowiązany do zgłoszenia korzyści, „kiedy zadaje pytanie, które bezpośrednio nawiązuje, lub też inni mogliby pomyśleć, że nawiązuje ono bezpośrednio do interesu finansowego, którą on/ona posiada... Takie zgłoszenie musi być dokonane niezależnie od zgłoszenia, które miało miejsce na wczesnym etapie prac komisji.” Raz dokonane zgłoszenie

---

³¹ Komisja Specjalna ds. Korzyści Finansowych Posłów (deklaracje), I raport, sesja 1990-91, HC 108. Paragrafy, które przyjęła Izba: 8-16, 24 i 25. Adnotacje w nawiasach odsyłają do paragrafów w raporcie)

jest wystarczające dla wszystkich pytań zadawanych temu samemu świadkowi podczas jednej sesji, na której są składane zeznania (par 13).

- Mimo że najważniejszym celem zgłoszenia korzyści jest poinformowanie kolegów, to jednak jeśli komisja obraduje publicznie, tak samo ważne jest poinformowanie świadków i opinii publicznej, zatem powinno to też być zrobione (par 14).

- Podczas składania zgłoszenia poseł powinien w jasny sposób określić rodzaj korzyści finansowej. Forma i zakres zgłoszenia zależą głównie od sytuacji indywidualnej każdego posła. Zdawkowa informacja nie jest dopuszczalna. Poseł powinien jasno przedstawić deklarację i powinien zadbać o to, aby koniecznie została zamieszczona w protokole z posiedzenia komisji (par. 14).

- Do zaakceptowania jest sytuacja, w której poseł, deklarując korzyść ujawnioną w rejestrze nawiązał do tego zapisu w Rejestrze (par 16, ale dokładniejsze wytyczne zapisano w par. 76).

- Kładziemy nacisk na wagę zgłoszenia i przedstawienie korzyści finansowej w chwili najbardziej do tego odpowiedniej. Nie chcemy, aby posiedzenia Komisji były przerywane co jakiś czas zgłoszeniami nie związanymi bezpośrednio z rozpatrywanymi sprawami... korzyść wymagana do ujawnienia przez posła w Rejestrze nie musi być wcale ważna dla jej/jego pracy w Komisji Specjalnej i w konsekwencji nie musi być wcale zgłaszana podczas jej posiedzeń (par. 16).

84. Jeśli przedmiotem dochodzenia Komisji jest instytucja zewnętrzna, z którą bezpośrednio związane są finansowe korzyści posła, to musi on rozważyć, czy udział w dochodzeniu nie będzie podstawą konfliktu interesów. Poseł musi też rozważyć, czy korzyść nie jest tak blisko związana z dochodzeniem, że efektywne uczestnictwo byłoby przekroczeniem granicy w kierunku uprawiania rzecznictwa (advocacy).

ZASADY ZGŁASZANIA W ODNIESIENIU DO PRYWATNYCH USTAW

85. Zgodnie z zasadą nr 120 odnoszącą się do prywatnego biznesu, poseł nominowany przez Komisję Specjalną do pracy w Komisji ds. Prywatnych Ustaw jest zobowiązany do podpisania deklaracji „moi wyborcy/okręg wyborczy nie mają lokalnych korzyści i ja nie mam osobistych korzyści w związku z omawianą ustawą”. Dyskwalifikującą dla posła jest korzyść bezpośrednia, która w ramach sprawy do dyskusji stanowi potencjalną korzyść lub też szkodę; lub korzyść wyborców musi być lokalną korzyścią mającą wpływ na wyborców jako całość lub też na znaczącą część wyborców. Jeśli poseł ma wątpliwości, to powinien się skonsultować z urzędnikiem czuwającym nad pracami nad ustawą.

INNE SYTUACJE, PODCZAS KTÓRYCH NALEŻY ROZWAŻYĆ ZŁOŻENIE ZGŁOSZENIA

86. Wymaganie zgłoszenia ważnej korzyści **we właściwym czasie** zaspakaja najistotniejsze oczekiwania dotyczące obowiązków parlamentarnych posła związanych z korespondencją, komunikacją, spotkaniami z ministrami i osobami publicznymi. Otwartość wobec kolegów jest również ważna. Izba przyjęła w 1975 roku raport Komisji Specjalnej ds. Korzyści Finansowych Posłów w brzmieniu:” powinno być sprawą honoru, że zgłasza się korzyść finansową nie tylko podczas danej debaty w Izbie, spotkań Komisji, lecz zawsze wtedy, kiedy poseł usiłuje wpłynąć na innego posła, czy to w nieoficjalnych komisjach, spotkaniach, czy różnego typu sponsorowanych okazjach, z występami rozrywkowymi lub bez, bądź też w rozmowie lub korespondencji. Przede wszystkim powinno być zgłoszone w sytuacjach, kiedy poseł spotyka się z ministrami korony, członkami służby cywilnej, a sytuacja nabiera szczególnego znaczenia, gdy zaangażowany pośrednio lub bezpośrednio jest jakikolwiek obcy rząd³²”.

87. Uchwała Izby z 1974 roku wskazuje, że są sytuacje, w których nie praktykuje się zgłoszenia korzyści, jak np. podczas sesji zapytań ustnych, kiedy zadaje się pytanie w odpowiedzi na komunikat ministerstwa lub w sprawie polityki państwa lub uzupełniająco do pytań pilnych (poseł zadający pytanie, powinien jednak zgłosić swoją korzyść, paragraf 78-81). Radzi się posłom, aby ujawniali znaczącą korzyść, jeśli takie zgłoszenie nie utrudni w zasadniczy sposób prac Izby. (.....)

GŁOSOWANIA

88. Podczas głosowań w Izbie lub komisjach wystarczy, aby znacząca korzyść była wpisana do Rejestru. Zanim odbędzie się głosowanie, poseł powinien się upewnić, że korzyść została zapisana w Rejestrze, a jeśli nie, to powinien ją zarejestrować natychmiast po głosowaniu.

III. Płatny lobbying lub doradztwo

Uchwały z 1994, 1995 i 2002 roku.

89. Dnia 6 listopada 1995 roku³³ Izba podjęła następującą Uchwałę odnoszącą się do płatnego lobbyngu lub doradztwa:

---

³² Komisja Specjalna ds. Korzyści Finansowych Posłów (deklaracje), I Raport, sesja 1974 -75, HC 102, paragraf 40 (cytowany Raport Komisji Specjalnej ds. Korzyści (deklaracje), sesja 1969-70, HC 57).

³³ Do Uchwały wniesiono poprawki 14 maja 2002.

Zaprzecza godności Izby, i jest wbrew powinnościom posłów wobec wyborców i wbrew zasadzie wolności słowa sytuacja, w której jakikolwiek poseł Izby podejmuje kontraktową umowę z instytucją zewnętrzną, która kontroluje lub ogranicza wolność posła i swobodę jego działania w parlamencie lub wymaga od niego określonych zachowań jako reprezentanta tej instytucji w związku z jakąkolwiek sprawą przeprowadzaną w parlamencie. Zgodnie z zasadą prymatu obowiązków posła wobec wyborców i całego kraju a nie wobec określonej części wyborców: w szczególności żaden poseł mając na uwadze jakąkolwiek płatność, honorarium, wynagrodzenie lub wynagrodzenie w naturze, pośrednie lub bezpośrednie, jakie on/ona lub członek jej/jego rodziny otrzymał, otrzymuje lub będzie otrzymywał – nie powinien

i) doradzać lub inicjować jakiegokolwiek sprawy w imieniu zewnętrznej instytucji lub osoby lub

ii) zalecać innym posłom obu Izb, włączając ministrów, aby działały w określony sposób w trakcie wypowiedzi, zadawania pytań, składania wniosków, wprowadzenia ustawy lub poprawek do ustawy lub innych wystąpieniach ustnych czy pisemnych do ministrów czy urzędników korony.

(Uchwała Izby z 15 lipca 1947, zmodyfikowana 6 listopada 1995 i 14 maja 2002)

90. Ta uchwała zabrania płatnego rzecznictwa. Żaden poseł Izby nie może przyjmować gratyfikacji za wystąpienia w parlamencie. Poseł nie może też głosować, interpelować, składać wniosku, wnosić ustawy lub nowelizacji za gratyfikację lub wpływać na kolegów ministrów, by to robili³⁴.

91. Uchwała nie przeszkadza w otrzymywaniu płatnych korzyści wynikających ze sprawowania funkcji dyrektora, konsultanta, doradcy, lub z wykonywania zajęć o innym charakterze bez względu na to, czy ta korzyść ma związek z zasiadaniem w parlamencie czy też nie. Nie powstrzymuje też posła przed możliwością bycia sponsorowanym przez związki zawodowe lub inną organizację, lub też posiadania innych korzyści koniecznych do ujawnienia w Rejestrze, czy też udziału w wizytach w ramach wykonywania jej/jego obowiązków w Wielkiej Brytanii, czy też za granicą³⁵. Jednakże, jeśli korzyść finansowa jest

³⁴ Zasadnicze Uchwały Izby dotyczące lobbingu zostały umieszczone w aneksie dołączonym do niniejszego dokumentu.

³⁵ Taka korzyść musi oczywiście być odpowiednio zarejestrowana lub zadeklarowana (patrz rozdz. 1 i 2)

konieczna do zarejestrowania w Rejestrze lub zgłoszenia podczas debaty, to należy pamiętać, że obowiązuje zakaz płatnego lobbingu lub doradztwa.

92. Uchwała rozszerza i wzmacnia wcześniejszą uchwałę Izby z 1947 r. mówiącą, że poseł nie może wiązać się umowami kontraktowymi, które ograniczają jego niezależność w parlamencie poprzez zobowiązanie do reprezentowania konkretnego punktu widzenia w imieniu zewnętrznego interesu³⁶. Również na mocy tej samej uchwały żadna instytucja zewnętrzna (lub osoba) nie może wykorzystywać umowy kontraktowej parlamentarzysty jako instrumentu do kontroli lub usiłowania kontrolowania jej lub jego działań w parlamencie lub też karania posła za jakiegokolwiek działanie w parlamencie³⁷.

93. W kontekście płatnego lobbingu i doradztwa, poseł powinien zwracać uwagę na korzyści otrzymywane przez członków rodziny: krewnych i powinowatych lub w relacjach odpowiadających małżeństwu³⁸.

94. W nawiązaniu do zakazu płatnego lobbingu i doradztwa poseł powinien zwracać uwagę na dawno przyjęte osobiste korzyści lub konkretne umowy, które mogą wynikać z zobowiązań zawodowych lub innych zajęć pozaparlamentarnych, a które nie powinny być wykonywane przez członka parlamentu podczas postępowania parlamentarnego.

Zasady postępowania w przypadku wniosku zakazu płatnego lobbingu lub doradztwa.

95. Uchwała została zmieniona w 2002 roku z uwagi na rekomendacje Komisji ds. Standardów w Życiu Publicznym z 2000 roku, które pojawiły się w wyniku realizacji ustaleń z 1995 roku, szczególnie tych odnoszących się do inicjowania procedur i hamowały możliwość udzielenia dostępu do informacji członkom parlamentu jak i korzystania z ich wiedzy specjalistycznej i doświadczenia. Celem rekomendowanych zmian, przy zachowaniu zakazu „płatnego doradztwa” i zabiegania o korzyści z doradztwa wyłącznie pojedynczej osoby lub ciała, było zmniejszenie ograniczenia inicjowania procedur i umożliwienia działań posłom, którzy we własnym interesie inicjują procedurę na tej samej podstawie, która pozwalała im w niej uczestniczyć.³⁹

---

³⁶ Komisja ds. Przywilejów, Raport, sesja 1946-47, HC 118, paragrafy: 11-15.

³⁷ Komisja ds. Przywilejów, II raport, sesja 1974-75, HC 634, par. 3.

³⁸ Uchwała Izby z 15 lipca 1947, zmodyfikowana 6 listopada 1995 i 14 maja 2002.

³⁹ VI raport Komisji ds. Standardów i Przywilejów, Cm. 4557-I, par. 3.96

96. Komisja ds. Standardów zobowiązuje posłów do wzięcia pod uwagę następujących wskazówek:

1. *Procedury parlamentarne:* w sytuacji, kiedy poseł bierze udział w postępowaniu parlamentarnym lub występuje do ministra lub urzędnika korony, rzecznictwo jest zakazane jeśli ma przynieść korzyści instytucji lub osobie spoza parlamentu, od której poseł otrzymał, otrzymuje lub oczekuje korzyści finansowej lub jeśli dot. to polecanego klienta takiej instytucji lub osoby. Poseł może się swobodnie wypowiadać w sytuacjach nawiązujących do spraw i korzyści instytucji lub osoby, od której otrzymuje on/ona korzyść finansową, jeśli korzyść została odpowiednio ujawniona w rejestrze lub zgłoszona.

2. *Korzyść wyborcy/okręgu:* niezależnie od znaczących korzyści, które poseł zobowiązany jest ujawnić w rejestrze lub zgłosić, on/ona może przedstawić korzyść wyborcy/okręgu podczas procedowania Izby lub w wystąpieniu do ministra, czy urzędnika korony, wyłączając sytuacje:

- kiedy poseł ma powiązania finansowe z firmą w swoim okręgu wyborczym, to powinny obowiązywać wyżej wymienione zasady
- kiedy poseł jest doradcą związku branżowego lub profesjonalnej (czy przedstawicielskiej) instytucji, powinien unikać wykorzystywania interesu wyborcy, nawet jeśli nie ma innego sposobu przedstawienia sprawy⁴⁰.

97. Komisja ds. Standardów jasno wskazała, że za poważne złamanie reguły zostanie uznany fakt, iż poseł nie wykazał w rejestrze lub nie dokonał zgłoszenia korzyści, która była znacząca dla działania parlamentarnego, które zainicjował. Podobne zasady dot. kontaktów z ministrami i innymi.⁴¹

98. Nota: „zainicjowanie procedury parlamentarnej” dotyczy:

- przedstawienia ustawy
- przedstawienia petycji
- składania i zadawania zapytań poselskich
- zadawania pytań uzupełniających do innych pytań
- inicjowania, zabiegania o inicjowanie odroczenia debaty
- składania lub przesunięcia wniosku (....)

---

⁴⁰ Powyższe Wytyczne zastępują prawomocne wytyczne obowiązujące do 14 maja 2002 odnoszące się do różnicy wskazanej przez Komisję pomiędzy zapoczątkowaniem a udziałem w procedurze parlamentarnej

⁴¹ IV Raport, sesja 2001-02, Ograniczenia dot. inicjowania procedur parlamentarnych, dokument konsultacyjny, HC 478, par. 15.

- składania lub przesunięcia nowelizacji ustawy
- proponowania wstępnego raportu lub przesunięcie poprawki we wstępnym raporcie w Komisji Specjalnej
- przekazania pisemnej notatki lub dodanie nazwiska do notatki, lub zgłoszenie, lub/i wprowadzenie przesunięcia zamknięcia debaty lub ważnej debaty.

KRYTERIA STOSOWANIA ZAKAZU PŁATNEGO LOBBINGU LUB DORADZTWA

99. Komisja ds. Etyki przyjęła również następujące kryteria stosowania zasad:

1) *korzyść do wpisania do rejestru*: zakaz płatnego lobbingu lub doradztwa należy zastosować jednakowo w przypadku każdej korzyści finansowej koniecznej do zarejestrowania lub zgłoszenia niezależnie od źródła pochodzenia tej korzyści (np. nie ma różnicy między korzyścią finansową otrzymywaną od firmy, organizacji charytatywnej, obcego rządu czy z innego źródła). Podobnie, nie ma różnicy w zastosowaniu zasad w przypadku doradztwa w różnych kategoriach korzyści koniecznych do zarejestrowania lub zgłoszenia⁴² (z wyjątkiem prowizji w związku z głosowaniem nad ustawami, zagranicznymi wizytami i członkostwem w innych wybieralnych ciałach). Uchwały z 6 listopada 1995 roku nie obejmuje zarejestrowanej przez posła korzyści poza-finansowej i nie stosuje się do niej przepisów;

2) *korzyści przeszłe, obecne i przyszłe*: w odróżnieniu od Rejestru, do którego wpisuje się obecne korzyści, lub otrzymane w najbliższej przeszłości, uchwała nt. lobbingu z 6 listopada 1995 odnosi się i obejmuje prawem zgłoszenie korzyści z przeszłości, te oczekiwane w przyszłości oraz korzyści pośrednie. Trudno jest rozważać sytuacje dot. korzyści otrzymanej jakiś czas temu w przeszłości, szczególnie w przypadku, gdy korzyści nie były aktualne w okresie ostatnich 12 miesięcy: czy mogą być wystarczająco ważne, aby je rozważyć w świetle tej zasady (patrz nr 4 poniżej). Z drugiej strony oczekiwane przyszłe korzyści mogą być bardziej znaczące. Np. poseł oczekujący bezpośredniej korzyści finansowej w następstwie o konkretnej ustawy, powinien zgłosić korzyść podczas debaty, jak też szukać możliwości wprowadzenia poprawki, żeby przybliżyć oczekiwane przyszłe korzyści.

Ta sama ocena dot. innych procedur;

---

⁴² Komisja Specjalna ds. Standardów w Życiu Publicznym, 2 Raport, sesja 1994-1995, HC 816, par. 33 i 34.

3) *obecne/trwale korzyści*: poseł może zrezygnować z trwającej korzyści takiej jak np. kierownictwo, inny rodzaj zatrudnienia, sponsoring, realizując ograniczenia wynikające bezpośrednio z zasady – zbywając korzyść oraz nie oczekując powrotu do niej;

4) *jednorazowa korzyść*: zasada dot. jednorazowej korzyści koniecznej do zarejestrowania w przypadku wizyt i prezentów - w czasie między następnym dniem od chwili jego otrzymania do jednego roku od chwili zarejestrowania;

5) *korzyści rodzinne*: zasada obejmuje znaczące płatności dla rodziny posłów, ale nie każda płatność dla członka rodziny każdego posła wynikająca z jego działalności zawodowej jest traktowana jako korzyść w rozumieniu uchwały⁴³, aczkolwiek może być zgłoszona;

6) *głosowanie nad projektami ustaw*: posłowie nie będący członkami rządu, którzy głosowali już nad projektem nadal mogą wprowadzać zmiany i kontynuować pracę nad ustawą, mimo że otrzymują wsparcie finansowe od organizacji, w której interesie leży ustawa, pod warunkiem, że posłowie ci nie mieli wcześniejszych powiązań finansowych z organizacją, która jest zarejestrowana lub ma obowiązek rejestracji;

7) *wizyty zagraniczne*: chociaż – pomijając zapisy punktu 47, wizyty zagraniczne muszą być ujawnione w rejestrze i zgłoszone, to zasada ta nie obejmuje tego typu wizyt;

8) *członkostwo w innych ciałach wybieralnych*: zasada nie dotyczy członkostwa w Parlamencie Szkocji, Narodowym Zgromadzeniu Walii, Zgromadzeniu Wschodnioirlandzkim, Parlamencie Europejskim i lokalnych władzach Wielkiej Brytanii;

9) *ministrowie*: zasady nie dotyczą ministrów, kiedy występują w Izbie jako ministrowie.

100. Korzyści finansowe posłów są bardzo zróżnicowane, co udowadnia Rejestr. Każdy poseł powinien stosować się do zasad i kierować się wytycznymi odpowiednio do własnej sytuacji. Jeśli pojawiają się wątpliwości, to można się zwrócić o poradę do Komisarza lub do Komisji. Może kilka objaśniających przykładów będzie tu pomocnych:

a) poseł, który jest dyrektorem firmy, nie może zabiegać o preferencje dla tej firmy (ulgi podatkowe, subwencje, ograniczenie konkurencji) w ramach procedur Izby lub w relacjach z ministrami lub innymi osobami publicznymi;

---

⁴³ Patrz, pkt. 37.

b) w przypadku związków branżowych, związków pracowniczych, zawodowych, charytatywnych lub innych podobnych organizacji reprezentujących interesy:

ii) zasady nie stosuje się w przypadku samego tylko członkostwa w organizacji reprezentującej interesy;

iii) poseł, który jest np. płatnym doradcą:

- nie może popierać zarządzeń mających na celu wyłącznie korzyści tej organizacji; ani mówić lub działać dla wspierania kampanii mających na celu wyłącznie korzyści reprezentowanej organizacji lub jej posłów (np. kampanie na rzecz specjalnych ulg podatkowych i inne) ;

- może mówić lub działać na rzecz wsparcia kampanii mającej na celu partykularną korzyść reprezentowanej organizacji (np. w przypadku organizacji broniącej praw zwierząt, kampania zakazująca importu futer zwierzęcych, zakaz łowiectwa; w przypadku instytucji charytatywnych: badania dot. chorób onkologicznych, kampania na rzecz zakazu palenia).

c) Kiedy poseł ma problem związany z zaangażowaniem w firmę znajdującą się w granicach okręgu wyborczego, to może podjąć różne działania parlamentarne w celu rozwiązania tego problemu, nawet jeśli on/ona piastuje płatne stanowisko w instytucji reprezentującej ważny sektor gospodarki w regionie lub w całym kraju, lub w innej instytucji poza okręgiem wyborczym w tym samym sektorze gospodarki. Podobnie, poseł Izby mający płatne stanowisko w organizacji reprezentującej interesy nie jest ograniczony w jakikolwiek sposób w podejmowaniu spraw wyborcy, który jest członkiem tego stowarzyszenia, lub jest zatrudniany przez członka tego stowarzyszenia.

Jedyne ograniczenie działań posła dotyczy sytuacji, kiedy zgłosił on do rejestru korzyść związaną z firmą, a Wytyczne umożliwiają zrzeczenie się szczególnej pozycji, jakie on/ona posiada jako poseł okręgu wyborczego.

d) Przypomina się posłom, że w przypadku zaakceptowania wizyty zagranicznej powinni pamiętać o dobrym imieniu Izby. Jednak, wiedza zdobyta przez posła podczas takiej wizyty może mieć znaczenie dla całej Izby. Podczas gdy wskazanym jest, aby był on w stanie wykorzystać tę wiedzę podczas debat w Izbie, to jednak ważny jest też punkt, w którym promowanie korzyści/interesu np. zagranicznego rządu, z którego gościnności korzystał, stanowi przekroczenie granicy między

informującym komentarzem i lobbieniem: poseł nie powinien np. popierać w debacie dotyczącej wsparcia przez Wielką Brytanię pomocą finansową rządu, który udzielił mu gościny. Również nie powinien wspierać innych uchwał na rzecz wyłącznej korzyści goszczącego go rządu.

Podlegający temu ograniczeniu posłowie mogliby, po wcześniejszym zgłoszeniu korzyści, podnosić kwestie odnoszące się do osobistych doświadczeń w kraju w formie ustnej bądź inicjując inne działania. Podobnie mogliby też zajmować stanowisko w sprawach ogólnopaństwowych albo odwołując się do zdobytych doświadczeń, sprawach dotyczące regionu (np. sytuacja na Bliskim Wschodzie czy w Afryce Południowo – Wschodniej, problemy ekonomiczne i społeczne, czy zagrożenia zewnętrzne) wykorzystując informacje, które zdobyli na temat bieżących działań.

e) Poseł, którego wizytę finansowała organizacja pozarządowa lub inna agencja nie ma zakazu mówienia o jej pracy lub problemach, z którymi się ona spotyka. Nie mogą być poruszane kwestie dotyczące wyłącznej korzyści organizacji lub agencji np. zapytanie o grant pomocowy dla konkretnej organizacji.

f) Pomieszczenia zapewnione wyłącznie w celu przyjmowania petentów przez parlamentarzystów są zwolnione z konieczności ujawnienia w rejestrze i stąd nie stosuje się do nich zasad.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ POSŁA

101. W związku z zasadami obowiązującymi w Izbie dot. ujawniania w Rejestrze oraz zgłaszania korzyści, znacząca odpowiedzialność za łamanie zakazu płatnego lobbingu i doradztwa spoczywa na indywidualnym posle. Specjalna Komisja ds. Interesów Posłów napisała w II raporcie: „ważnym jest uświadomienie, że nie jest funkcją Przewodniczącego narzucanie zakazu..... podczas wystąpień, czy to przez przerywanie posłowi poprzez wyrażenie sprzeciwu, lub też odmowę wywołania go. Badanie skarg jest przede wszystkim zasadniczym zadaniem Komisarza⁴⁴. Przewodniczący Izby odmówił wprowadzania do porządku debat spraw dot. rejestracji lub lobbingu⁴⁵.

Delegacje

„... poseł uzyskujący płatną korzyść nie powinien inicjować, czy też uczestniczyć - dotyczy również obecności w delegacji, w sytuacji, kiedy problem dotyczy tylko instytucji, z której czerpie płatną korzyść.

⁴⁴ Komisja Specjalna ds. Standardów w Życiu Publicznym, II raport, sesja 1994-95, HC 816, par. 26.

⁴⁵ ibidem, HC Deb, vol. 276, kol. 605 i vol. 277, kol. 767-68.

102. Ponadto w uchwale przyjętej przez Izbę 6 listopada 1995 roku ograniczony został zakres, w jakim każdy poseł czerpiący płatną korzyść może uczestniczyć lub towarzyszyć delegacjom do ministrów lub osób publicznych związanym z tą korzyścią. Poseł nie może inicjować lub brać udziału lub być obecnym w delegacjach, jeśli sprawa, z którą ma ona związek, dotyczy tylko instytucji, z której poseł czerpie znaczne płatne korzyści, z wyjątkiem sytuacji, kiedy problem dotyczy przede wszystkim spraw okręgu wyborczego.

4. Procedura skargi

103. Skargi pochodzące od posłów Izby lub od przedstawicieli opinii publicznej zarzucające postępowaniu posła złamanie kodeksu postępowania lub powiązane reguły są sprawdzane przez Parlamentarnego Komisarza ds. Etyki.

104. Zarówno Komisarz, jak i Komisja ds. Standardów i Etyki powinni się kierować opinią dawnej Komisji Specjalnej ds. Korzyści Posłów mówiącą, że „nie jest wystarczające przesłanie niepotwierdzonych zarzutów i oczekiwanie od Komisji zebrania wspierających je dowodów” oraz, że „zazwyczaj nie powinno się odnosić do zarzutów opierających się tylko na informacjach z gazet lub programów telewizyjnych jako poważnych zarzutach”⁴⁶. Komisja uznała za oczywiste, że oczekuje od Komisarza skonsultowania sprawy przed podjęciem decyzji o przyjęciu skargi przeciwko byłemu posłowi, od którego odejścia minęło więcej niż 7 lat, lub kiedy poseł poprosił Komisarza o przeprowadzenie dochodzenia w sytuacji, w której nie jest on podmiotem specjalnej skargi. Komisja może zaaprobować takie dochodzenie tylko w wyjątkowych sytuacjach.

105. Komisarz nie zajmuje się wszystkimi sprawami dotyczącymi posłów. Nie może zajmować się sprawami politycznymi, czy opiniami, działaniami lub decyzjami posła w sprawach jednostkowych (nawet jeśli wyborca posła jest jednostką), finansowaniem partii politycznych, łamaniem innych kodeksów regulujących postępowanie ministrów rządu w ich działaniach jako ministrów (kodeks ministerialny), lub tym, co posłowie robią w życiu prywatnym lub osobistym. Komisarz nie zajmuje się anonimowymi skargami. Postępowanie w Izbie zależy od Przewodniczącego Izby. Jeśli zarzuty mają charakter kryminalny, to może

---

⁴⁶ Komisja Specjalna ds. Korzyści Finansowych Posłów, I raport, sesja 1992-93, HC 383, par. 4. Komisarz nie rozpatruje skarg anonimowych.

powinny być przedmiotem śledztwa innej instytucji, Komisarz doradzi skarżącemu, do której instytucji powinien się zwrócić.

106. Zgodnie z zasadami dobrego wychowania poseł, który składa do Komisarza skargę na innego posła powinien w tym samym momencie wysłać kopię skargi do posła, którego ona dotyczy.

107. Kontakt między Komisarzem a przedstawicielem opinii publicznej/społeczeństwa nie jest chroniony immunitetem parlamentarnym (i nie może też być traktowany w sposób prawnie uprzywilejowany), chyba że Komisarz zadecyduje, że sprawa ma znaczenie merytoryczne dla dalszego śledztwa. Jeśli zadecyduje inaczej, może wg swego rozeznania odrzucić skargę nie informując o tym Komisji. Otrzymanie skargi przez Komisarza nie powinno być interpretowane jako wskazanie, że nastąpiło złamanie zasad Izby.

108. Jeśli Komisarz uzna, że dowody w zgłoszonej sprawie są satysfakcjonujące i uzasadniają podjęcie dalszych działań, zwraca się do posła o odniesienie się do skargi. Jeśli, po otrzymaniu odpowiedzi od posła i na podstawie innych badań uzna, że skarga na złamanie zasad Izby nie jest uzasadniona, to odrzuca skargę i przekazuje tę informację do Komisji ds. Etyki. Jeśli jednak po przeprowadzeniu dochodzenia okaże się, że doszło do złamania zasad Izby, lub jest to sprawa o większym znaczeniu, to powinien opisać sprawę i przekazać wnioski Komisji. Zgodnie z zasadą nr 150, może zdecydować o rozwiązaniu problemu poprzez zastosowanie procedury oczyszczenia. Jeśli zadecyduje o rozwiązaniu problemu taką drogą, to powinien poinformować o tym Komisję. W przypadku braku wpisu do Rejestru, oczyszczenie wymaga wpisania korzyści do obecnego Rejestru z odpowiednią notą wyjaśniającą; w przypadku braku zgłoszenia konieczne jest przeproszenie członków Izby, które powinno zostać umieszczone w porządku obrad. W przypadku nadużycia świadczeń parlamentarnych procedura oczyszczenia wymaga zwrotu środków. Skarga na brak rejestracji korzyści przez osoby zatrudnione przez posła, zarejestrowane grupy ponadpartyjne czy dziennikarzy może zostać rozwiązana w sposób przewidziany dla parlamentarzystów, którzy nie dokonali rejestracji.

109. Komisja ds. Etyki i Przywilejów rozpatruje każdą sprawę dotyczącą postępowania posła włączywszy specjalne skargi zarzucające łamanie Kodeksu postępowania lub Wytyczne przyjęte przez Izbę lub takie, które zostały przekazane Komisji przez Komisarza.

110. Zgodnie z wymogami Kodeksu posłowie powinni współpracować na wszystkich poziomach śledztwa prowadzonego przez Komisję lub Komisarza. Wymaga się również, aby posłowie nie podejmowali wobec członków Komisji oraz Komisarza działań mających na celu wpływanie na ich decyzje w sprawie skargi.

111. Komisja ma uprawnienia Komisji Specjalnej i może wzywać osoby, żądać przesłania materiałów i nagrań; wzywać obecności każdego posła i oczekiwać przedstawienia określonych dokumentów będących w posiadaniu posła, a odnoszących się do prowadzonego wobec niego śledztwa lub śledztwa przeprowadzonego wcześniej przez Komisarza.

112. Praktyką Komisji jest odbywanie zamkniętych posiedzeń, Komisja sama też decyduje, czy posiedzenia, podczas których odbywają się przesłuchania, są otwarte lub zamknięte oraz o obecności mediów podczas otwartych posiedzeń.

113. Jeśli w następstwie przeprowadzonego śledztwa Komisarz uznał, że zostały złamane zasady, a Komisja częściowo lub w całości to potwierdziła, to Komisja może przekazać Izbie rekomendacje na temat tego, czy konieczne są dalsze działania. Może też przekazać Izbie sprawozdanie na temat innych skarg, jeśli uzna to za stosowne.

114. Jeśli Komisarz uzna, że skarga była błaha, lekkomyślna lub złożona stronniczo, bądź że wyniki śledztwa są niewspółmierne do natury i wagi przedstawionych zarzutów, to może zadecydować o odstąpieniu od niego. W takim przypadku powinien przekazać informację do Komisji.

Na podstawie dokumentów zamieszczonych na stronie www.parliament.uk (stan grudzień 2009) przygotowała Grażyna Czubek. Niniejszy dokument nie jest tłumaczeniem pełnej wersji angielskiej.